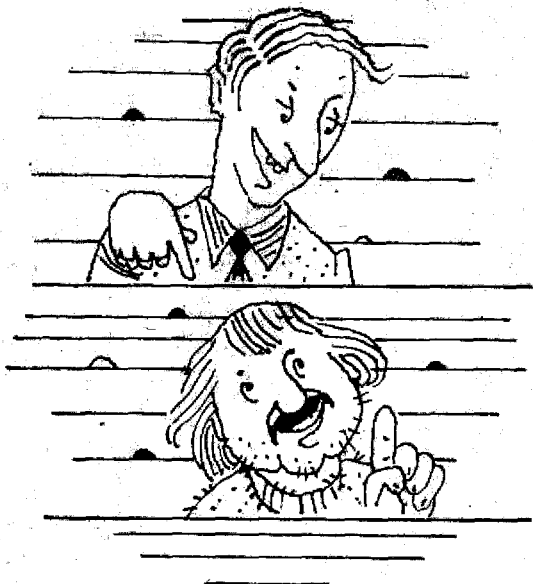

ОЛМОН ХАНДАДАРИ

Олмон тилидан Иўлдош Пардаев таржимаси

ТОШКЕНТ «МАЪНАВИЯТ» 2000

Эътиборингизга ҳавола этилаётган тўплам олмон (немис) хандаларидан ташкил топган. У еттита бўлимдан иборат. Езувчи ва шоирлар, шифокорлар, аёллар; ҳуқуқни муҳофаза қилиш ходимлари, савдо ходимлари ва турли ичимликлар тўғрисида тилдан тилга кўчиб юрган латифалар ўзбек тилига ўгирилиб, эътиборингизга ҳавола этилмоқда.

Тўғри, маълум бир халқ учун кулгили воқеалар иккинчи бир халқ учун тушунарсиз ва ҳаттоки қандайдир эриш туюлиши мумкин.

Шуни инобатга олиб, олмон хандаларининг умуминсоний, барча учун тушунарли ва кулгили намуналари танлаб олинди. Бир-биридан қизиқ, ичак узди хандаларни ўзбек ўқувчиларига тушунарли бўлиши учун таржимон баъзиларига маргилон атласидан кўйлак, баъзиларига беҳасам тўн кийдириб ўғирган бўлиши мумкин.

О—50

Олмон хандалари /Олмон тилидан И. Пардаев тарж. — Т.: «Маънавият», 2000. — 64 б.

ББК 82.3 (4Гем)

О 4702620204—31 31—00
М25 (04)—00

© «Маънавият», 2000

www.ziyouz.com kutubxonasi

ЕЗУВЧИ ВА ШОИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Француз ёзувчиси Шамфор оғриб ётганди. Кўргани келган дўхтир сўради:

— Қалай, қайтаятими?

— Эй, биласизми, у умуман қайтаётгани йўқ, ўзим қайтаяман, шекилли, — деди Шамфор.

* * *

Австрия шоири Франц Гриллпарцер жуда камсуқум киши эди. У расмийчиликларни ёмон кўрар, айниқса, имзо йиғувчиларни кўришга кўзи йўқ эди. Бир куни у касал бўлиб ётган эди, безбетроқ бир киши у ётган хонага бостириб кирди ва дастхат ёзиб беришни илтимос қилиб туриб олди.

— Касал бўлсанг, ўрнингдан туришга мажолинг келмаса, ҳолингга вой, — деб ёзиб берди Гриллпарцер.

* * *

— Мен асосан кечалари ижод қиламан, — деди ёш бир композитор Паул Линкега.

— Ҳа, ҳа, — деб жилмайди устоз, — ўғирликларнинг асосий қисми ҳам аслида кечалари содир бўлади.

* * *

Пруссия қироли Фридрих II файласуф Мозес Менделсонни ўз ҳузурига таклиф қилди ва ҳазиллашиб унинг визит карточкасига «эшак» деб ёзиб, қўл қўйиб берди.

Менделсон бунини пайқаб қолиб, секингина чўнтагига солиб қўймоқчи эди, аммо қирол талаб қилиб қолди:

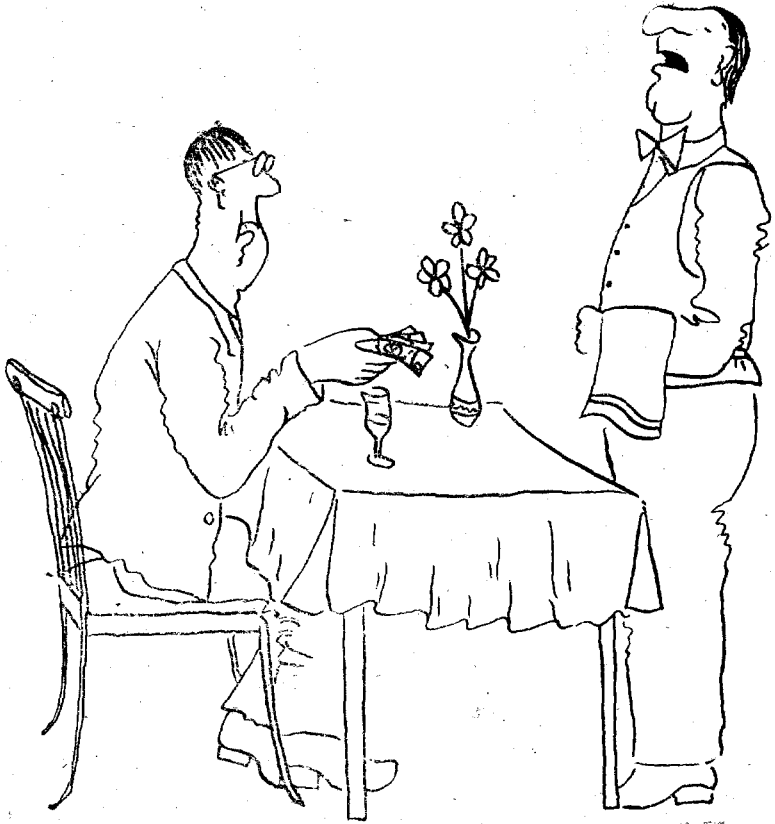
— Жаноб Менделсон, визит карточкангизга ёзилган нарсаларни бизга ўқиб беринг-чи.

Менделсон баланд овозда ўқиб берди:

— Файласуф Мозес Менделсон эшак, Фридрих иккинчи...

* * *

Машҳур немис ёзувчиси, композитори ва расмони Эрнест Теодор Амадеус Ҳофманн бир қаҳвахонада ов-

қатланди. Тановул сўнгида официант ундан тўрт шиша спиртли ичимлик учун пул тўлашни талаб қилди.

— Тўрт шиша? Бўлмаган гап! Ахир ошқозонимга кўп кетса уч шиша ичимлик кетади, сиз бўлсангиз...

— Жуда тўғри, жаноб! — деди официант дона-дона қилиб, — кўряпсизми, қоринда жой қолмагандан тўртинчи шиша бошингизга кўтарилган.

Официантнинг ҳозиржавоблигига беш кетган Хофманн тўртинчи шиша учун ҳам ҳақ тўлади.

* * *

Немис шоири Ҳанс Закс ўзининг безбет бир талабасини камар билан роса савалади. Бола йиғлаб юборгандан кейин уришни бас қилиб, деди:

— Менга қара, шумтака, эртага эрталаб мени бир кулдирмасанг яна савалайман.

Эртаси қуни, саҳармардонда Ҳанс Закс ҳали ухлаб ётганида талаба унинг хонасига кириб бақира бошлади:

— Вой, вой, ёняпти, ёняпти!

Ҳанс ўрнидан сакраб туриб, уйқу аралаш сўради:

— Ҳой баччағар, қаерга ўт тушди? Нима ёняпти?

— Домла, кеча камар тушган жойларим ёняпти, биррам ёниб кетяптики!

Ҳанс Закс қаҳ-қаҳ уриб юборди ва болани жазодан озод қилди.

* * *

Езувчи Виктор Шеффел бир куни ўртоғидан хат олди. Хатга марка ёпиштирилмаган бўлиб, Шеффел уни жарима тўлаб олди.

— Аҳволим яхши. Сен қалайсан? — деб ёзилганди хатда.

Кўп ўтмай ўртоғи катта посилка олди. Унга ҳам жўнатиш ҳаққи тўланмаган, аммо жўнатувчи Шеффел деб ёзилгани учун ўртоғи катта жарима тўлаб олди. Унда бир тош ва бир хат бор экан. Хатда шундай деб ёзилганди:

— Аҳволингдан беҳабарлигим учун мана шу тош юк бўлиб босиб ётган эди. Ҳайрият, хатингни олиб, юк елкамдан тушди.

* * *

Езувчи Детлев фон Лилиенкрон доимо танқидчилардан нолиб юрарди. Бир куни у дўстига деди:

— Танқидчилар билан товуқлар ўртасида қандай фарқ бор, биласанми?

— Билмадим, — деди ўртоғи.

— Билмасанг эшит! — деди Лилиенкрон, — товуқлар гўнг уюмини титиб-титиб битта дон топишса, «қақ-қақ»лаб юборишади. Танқидчилар эса, бунинг тескари-си, дон уюмини титиб-титиб, озгина ахлат топишса, оламга жар солишади.

* * *

Бир ёш, аммо ўзига бино қўйган шоир шеърларини Лилиенкронга жўнатар экан, юзаки камтарлик билан шундай деб ёзди:

— Талантимга билдирадиган фикрингиз кутганимга қарши бўлса ҳам хафа бўлмайман, яъни:

Мени улуг шоир танқид қилган он,

Ҳис этгум ўзимни шоири жаҳон.

Лилиенкроннинг фикри қисқа ва лўнда бўлди:

— Азизим, хатингизга кўра сиз ҳамма нарсани тескари тушунар экансиз. Бундан чиқди сиз энг улуг алломаларнинг алломаси экансиз.

* * *

Ёзувчи Паул Ҳайзе лиқ тўла трамвайда кетаётган эди. Бир йигит унинг оёғини босиб тураверди. Машҳур ҳикоянавис оёғини тортиш ўрнига, секингина йигитнинг елкасига туртиб сўради:

— Дўстим, айтинг-чи, ёшингиз нечада?

— Йигирмада, нима эди?

— Йўқ, ўзим шунчаки, аммо бу ёшда ҳар ким ўз оёғида тургани маъқул.

* * *

Эрнест Хемингуэйдан ўқишнинг фойдаси тўғрисида бирон нарса ёзиб беришни илтимос қилишди.

Уйлай-уйлай, у шундай деб ёзди:

— Киши қанчалик кўп ўқиса, шунча кўп нарса билади. Кўп нарсани билган киши, афсуски, кўп унутади. Кўп нарсани унутган кишида эса, шунча кам билим қолади. Ўз-ўзидан маълум, кам билган киши кам нарсани унутади. Қанча кам унутган киши шунча кўп нарсани билади. Хулоса шуки, ўқиб билимни кўпайтиришдан фойда йўқ.

ОИЛА, АЕЛЛАР ВА ЯНА АЕЛЛАР

— Сен бугун жуда тез тўқияпсан-ку, — деди Грубе хотинига.

— Ҳа, бир оз шошиляпман. Мана бу иплар тугаб қолмасдан пайпоқларни тўқиб улгурмоқчиман...

* * *

— Биласанми, Карл, кеча мен сенинг хотинингни тушимда кўрибман.

— Хўш, у сенга нима деб қичқирди?

— Ҳеч нарса деб қичқиргани йўқ.

— Унда адашибсан, дўстим, у менинг хотиним эмас.

* * *

— Аёлларимизнинг киприкларини бўяб юриши сизга ёқадими?

— Еқишга-ку ёқмайди, аммо бунинг бир яхши томони бор. Улар бўлар-бўлмасга кўз ёш тўкишдан қўрқишади.

* * *

Поездда бир йигит ўзи билан бир купеда кетаётган қизга нима деб сўз бошлашни билмасди. Ахийри у шундай деди:

— Кечирасиз, сиз ҳам биз кетаётган поездда кетаяпсизми?

* * *

— Қўявер, азизим, мен уч марта турмуш қурдим, уч марта ҳам бахтсиз эрларим бир йилга дош беролмай вафот этишди. Бевалик пешонамга ёзилган экан.

— Тўртинчи марта ҳам бир синаб кўринг ўзингизни. Балки бу сафар аксинча бўлар!

* * *

Бир оилада ўғил дунёга келди. Хурсанд бўлиб кетган ота ўртоқларини зиёфатга чорлади.

— Келганларингда эшикни қаттиқ тепаверинглар.

— Нега тепарканмиз, тақиллатамиз, — дейишди дўстлари.

— Тепаверинглар, чунки совға кўтариб олган қўл билан эшикни тақиллатиш анча қийин бўлади.

* * *

Концерт пайтида бир аёл эрини туртиб деди:

— Эрвин, қара, анави киши концерт пайтида ухлаб ўтирибди-я.

— Шунини деб мени уйғотганингни қара-я! — деди эри жаҳли чиқиб.

* * *

Вокзалда бир қария поездга билет олаётган эди.

— Илтимос, менга плацкарт вагонга иккита билет беринг. Иложи бўлса, жойларнинг бири пастда бўлсин. Кампирим иккинчи қаватга чиқолмайди.

— Оббо, сал кечикдингиз-да, буважон. Пастки жойларни сотиб бўлдик. Майли, вагонга чиққанингизда алмашиб оларсиз.

— Қизиқмисиз, хоним, менинг кампиримни энди ким ҳам алмаштирарди.

* * *

Қизнинг отаси бўлажак куёвдан сўради:

— Демак, яхши йигит, сиз чекасиз, ароқ ичасиз, карта ўйнайсиз, баъзан чиройли аёлларни учратиб қолсангиз, ошиқ ҳам бўлиб қоласиз. Гапларим тўғрими?

— Кечирасиз, дада, аммо бу айтганларингизнинг бирортаси ҳам тўғри эмас.

— Шунақа денг, унда сиз қизимдан умидингизни узинг. Ҳар жанжалда хотиним сизни мисол қилиб кўрсатиб, ўрناق олишга чақиришини эшитишга тоқатим йўқ.

* * *

Отто Краузе нонуштадан кейин қўлига газетани олиб ўқишга берилди. У ҳар бир мақолани диққат билан қайта-қайта ўқирди.

— Отто, нега ўтирибсан, ишга бормайсанми?

— Кечирасан, жоним, — деди Отто шоша-пиша кийинаркан, — мен аллақачон ишхонамда ўтирибман, деб ўйлабман.

* * *

— Қизим машинани аъло даражада ҳайдай олади, чанғида яхши учади. Пианинони ҳам қойиллатиб чалиб қўяди. Хўш, энди бўлажак куёвнинг фазилатларидан эшитсак:

— Куёв ҳам келиндан қолишмайди, сиз ҳар қанақа хаёлларга бориб юрманг. У дазмол босишни қойиллатади, кирни тоза ювади, шундай ажойиб тортлар пиширадики, асти қўяверинг.

* * *

Она: Бизнинг давримизда қизлар фақат арзийдиган эр топгандагина турмушга чиқишарди.

Қиз: Бизда эса сал бошқачароқ, ойижон, то арзийдиган эр топилгунча ҳам турмушга чиқаверадилар.

* * *

— Тўйимиз эртага белгиланган, — деди Йозу қайлиғига. — Мен сенга ўз ўтмишим ҳақида гапириб бермоқчи эдим.

— Икки ҳафта илгари гапириб бергандинг, шекилли, — деди қайлиғи.

— Ҳа, — деди Йозу, — аммо у пайтда тўйимиз бўлиши номаълум эди.

* * *

Бир қиз дугонасига деди:

— Бир тасаввур қилиб кўргин, менинг Тонним бугун ҳам учрашувга соқолини қирмасдан келибди.

— Айб ўзингда, жонгинам, — деди дугонаси, — сен уни бунчалар узоқ куттириб қўймаслигинг керак эди.

* * *

— Тасаввур қилиб кўргин-а, — деди эр хотинига, — мен бугун тушимда дунёнинг энг гўзал аёлига совчи юборибман.

— Хўш, нима деб жавоб қилибман? — сўради хотини.

* * *

— Агар эрим мен билан жанжаллаша бошласа, мен онамларникига кетиб қоламан, деб қўрқитаман.

— Мен бўлсам тескарисини қиламан. Эртадан бошлаб ойимни уйга олиб келаман, десам бас, эримнинг овози ўчади.

* * *

— Сизнингча, ким ақллироқ, эркакларми ёки аёлларми?

— Аёллар.

— Нега бунақа деб ўйлайсиз?

— Нега эмиш. Ахир эркакнинг чиройли оёқларига учиб турмуш қурган биронта аёлни кўрганмисиз?

* * *

— Анна, кейинги пайтларда эримнинг мени севишига шубҳаланиб қоляпман.

— Бирон гап бўлдими?

— Ҳа, мана икки йилдирки, уйга келмай қўйди.

* * *

— Сиз бирон марта хотинингизни урганмисиз?

— Ҳа, албатта, фақат ўзимни ҳимоя қилиб.

* * *

— Салом, Эрика. Бунчалар чиройли бўлиб кетибсан? Бугун кечқурун бир учрашайлик.

— Майли, Герберт. Соат еттида.

— Герберт дейсанми? Ахир менинг номим Герберт эмас-ку!

— Ҳечқиси йўқ. Мен ҳам Эрика эмас, Моникаман.

* * *

Ёмғир челақлаб қуяр, чиройли бир аёл енгил машинага филдирагини ечиб олишга уринарди. Бунга кўриб бир шофёр машинасини тўхтатди ва келиб ёрдам бера бошлади. Машина филдираги алмаштирилди.

— Энди домкратни олиш керак, — деди бошдан-оёқ ивиб кетган шофёр.

— Майли, майли, — деди аёл. — Фақат секинроқ олинг. Машинада эрим ухлаб ётибди.

* * *

— Жонгинам, ёлғиз сени яхши кўраман, деб қасам ич.

— Яхши, қасам ичаман. Аммо бир нарсага ҳайронман, нега ҳамма эркаклар шунақа қасам ичиришади?

* * *

Гюго Римга бораётган эди. Хотини унинг сумкасига бир шиша коньякни ўраб солар экан, деди:

— Буни Римга етиб борганингда ичасан. Хўп деб сўз бер.

— Албатта, сўз бераман, жонгинам, — деди Гюго.

— Сенга ишондим-а? — деди хотини секингина.

У вагон деразасидан сўнги бор қўл силкитаркан, ўгирилиб сумкага ёпишди. Қоғозга ўралган коньякни олиб столга қўйди ва кўзи бир хатчага тушди. Унда шундай сўзлар битилган эди:

«Эҳ, Гюго! Гюго! Сен менга беш дақиқа олдин нима деб ваъда берганинг? Ҳозир сен қаердасан-у, Рим қаерда?»

* * *

— Хотининг ажралиш учун судга ариза берибди деб эшитдим, шу ростми?

— Рост, аммо мен ҳам худди шундай қилганман.

— Дўстим, хотининг билан сўзларинг бир жойдан чиқибди нима қилардинглар ажрашиб?

* * *

— Шунақа денг, — чийиллади хотин, — якшамба куни бу шўрва яхши эди, душанба ҳам мақтаб-мақтаб ичдингиз, сешанбада ҳам, чоршанбада ҳам, пайшанбада ҳам чурқ этганингиз йўқ. Бугунга келиб ёқмай қолди-ми?

* * *

— Таътилдан қайтиб келганингизда уйингиздаги жиҳозлар ўз ўрнида эканми?

— Албатта, ҳатто чироқ ёниқлигича турган экан.

* * *

— Янги кўчиб келган қўшниларибиз жуда аҳил эканми, — деди эр хотинига, — ҳар куни эрталаб ишга кетаётганда эри хотинини ўпиб кетади.

— Уларни мақташинг яхши, — деди хотини, — аммо айт-чи, нега сен шундай қилмайсан?

— Қизиқмисан, хотин, мен уларни ҳали яхши танимайман-ку.

* * *

— Кеча уйга кечкиб келганингда хотининг нима деди?

— Емон сўзларини ташлаб айтайми?

— Майли.

— Унда ҳеч нарса дегани йўқ.

КҮЙЛАГИ ҚҮШИҚ ЭМАС

Бир ёзувчининг хотини меҳмондорчиликка ўзининг янги тиктирган кўйлагини кийиб борди. Кўйлак шунчалар бежирим тикилган, аёлнинг қоматига ёпишиб тушган эдики, барча эркакларнинг кўзи ундан узилмай қолди. Уй эгаси пайт топиб ёзувчига деди:

— Хотинингиз жуда кўҳликкина экан, кўйлагининг ўзи ажойиб бир қўшиқ.

— Сиз адашяпсиз, дўстим, — деди ёзувчи, — унинг кўйлаги бир қўшиқ эмас, тўрт ҳикоя ва учта эсседир.

ҲАМОҲАНГ

— Герд, нега итимизни касал бўлди деб ўйлаяпсан?

— Нега десанг, у сен ашула айтаётган пайтингда увилламай қўйди.

КУЗАТИШ

Гюнтер хотинига деди:

— Бунга қара Лийзхен, мен бешта эркак пашша ва учта урғочи пашша тутиб олдим.

— Қизиқсан-а, ахир сен пашшаларнинг урғочи ёки эркаклигини қаердан била қолдинг?

— Чунки, бешта пашша пиво шишасига қўниб турган экан, учтаси эса ойнага.

* * *

Тўйдан уч ҳафта ўтгандан кейин ёш келин қайлиғига зорлана бошлади:

— Сен мени аввалгидан кам севадиган бўлиб қолдинг. Авваллари ўзинг тонг-азонда туриб, ўтин ёриб, печкага олов қалардинг. Ҳаттоки, нонуштани ҳам ўзинг тайёрлардинг. Энди бўлса, барча юмуш менинг бўйнимда.

— Вой тентаккинам-эй, — деди ёш куёв, — ўзинг ўйлаб кўр; мен ўтин ёриб, олов ёқиш ва нонушта тайёрлаш билан банд бўлсам, сени севишга вақтим қолмайди-ку. Агар бу ишларни сен қилсанг, мен сени аввалгидан ҳам кўпроқ севаман.

* * *

Эр уйга келиб хотинига деди:

— Мана, иккита лоторея билети олиб келдим.

— Нима бало, эсингни еб қўйганмисан? — қичқирди хотини. — Нега иккита сотиб олдинг. Ахир газетада ёзишларича, лотереяда битта асосий ютуқ бор-ку.

* * *

— Хўш, кеча ота-онангда қандай таассурот қолдирибман? — сўради йигит бўлажак рафиқасидан.

— Билмадим, — деди қиз тортиниб, — ҳали дадам ҳеч нарса деганлари йўқ. Ойим эса дадамнинг гаплари нотўғрилигини исботлаш учун биринчи бўлиб гапиришларини кутяптилар.

* * *

— Ярим кечада кўчада нима қилиб ўтирибсан, Минна?

— Мен оймўмани томоша қиляпман, ойижон.

— Уша оймўмангга айт, тезда велосипедига миниб, жўнаб қолсин бу ердан.

* * *

— Сенга турмушга чиқаётганимда мен ҳақиқатан ҳам тентак эканман.

— Тўғри, ўша пайтда шундай эдинг. Аммо мен тажрибасизлик қилиб, буни пайқамаган эканман.

* * *

Эр-хотин жанжаллашиб қолишди. Хотин деди:

— Ҳой, қўрқоқ, пастга тушасанми-йўқми? Нега шкафнинг устига чиқиб олдинг?

Эр: — Уйда мен хўжайинман. Қаерда хоҳласам, шу ерда ўтираман.

* * *

— Анави маймун Густав тоғамизга қўйиб қўйгандай ўхшарканми? — деди эр хотини билан зоопаркда айланиб юришганда.

— Қўйсанг-чи, эшитиб қолса хафа бўлади, — деди хотини.

— Нималар деяпсан, қаердан эшитарди, ахир у банан ейиш билан овора-ку.

* * *

Котиба қиз бошлиққа деди:

— Жаноб директор, менимча сизни хотинингиз телефонга чақиряпти, шекилли.

— Нима деганингиз бу? Аниқроқ айтинг, чақиряпти-ми ёки йўқми?

— Биласизми, телефон жириглагани, мен гўшакни кўтарсам аллақандай аёл «қулоғинг том битганми, қари хўкиз, уйга қачон келасан» деб сўради.

* * *

Икки дугона кўчада учрашиб қолишди.

— Қалай, янги кўйлагим сенга ёқдими? — сўради улардан бири.

— Кечирасан, жонгинам, — деди иккинчиси, — жуда шошилиб турибман. Сен билан жанжаллашишга вақтим йўқ!

* * *

— Хўш, қанақа янгиликлар бор? — сўради бир киши дўстидан.

— Иш чатоқ, дўстим, эшитишимча хотиним юраркан биттаси билан.

— Бу алмисоқдан қолган гап. Мен сендан янгиликларни сўраяпман.

* * *

— Петра! — деди эр тўшакда ётаркан, — айт-чи, эркак бўлишни хоҳлармидинг?

— Йўқ, яхшиси шу ҳолда қолганим маъқул. Сен-чи, жонгинам?

* * *

— Мана, сенга қаҳва қайнатиб келдим, ичиб ол, бўлмаса телевизор кўраётганимизда ҳадеб мудрайверасан, — деди хотин эрига. Эр қаҳвани татиб кўргач мақтай бошлади.

— Жуда ажойиб экан. Умрим бино бўлиб бунақа қаҳва ичмаганман.

— Қани, менга бер-чи, — деди хотин унинг қўлидан стаканни оларкан, сўнгра татиб кўргач деди:

— Ҳа, чиндан ажойиб, ўзим учун тайёрлаган қаҳвани адашиб сенга бериб юборибман.

* * *

— Хоним, ёшингиз нечада? — сўради кадрлар бўлими бошлиғи ишга кираётган аёлдан.

— Йигирма учдаман, — деди жилмайиб аёл.

— Қариндош-уруғларингиз борми?

— Ҳа, битта синглим бор. Фабрикада ишлайди. Еши йигирма тўққизда.

* * *

— Битта тўтиқуш учун ўттиз сўм тўладингми? Бу ахир турган-битгани аҳмоқгарчилик-ку. Бунинг устига олиб келган тўтиқушинг гапиришни ҳам билмаскан, — ўдағайлай бошлади хотин.

— Гапирмаслиги рост, — деди эр, — аммо қара, у қандай чуқур хаёлга толиб ўтирибди.

* * *

Бир қиз корхонага иш ахтариб келди.

— Бизда котибалик ўрни бўш, — деди кадрлар бўлими бошлиғи, — аммо айтинг-чи, машинкада минутига неча зарб ура оласиз.

— Вой, бу нима деганингиз, — ажабланди қиз, — неча зарб уришимнинг ишга нима алоқаси бор? Сизларга котиба керакми ёки йўлтўсарми?

* * *

Иозеф мактабни тугатгач, онаси ўғлининг келгуси-сидаги ўқиши хусусида маслаҳатлашгани ўқитувчининг олдига келди.

— Ўғлингиз уйда асосан нимага қизиқади? — сўради ўқитувчи.

— Ҳайвонларни, асосан қўй-сигирларни яхши кўради, — деди онаси, — шу сабабдан отаси билан маслаҳатлашиб қассобликка ўқитсак дегандик, қандоқ бўларкин-а?

* * *

— Уйлариңиз турган-битгани ваҳима-ку, эрингиз доимо шунақа хуррак отадими?

— Йўқ, азизим, у фақат ухлаётганда хуррак отади, холос.

* * *

Бир аёл фол очириш учун фолбин кампирниқига келди.

— Вой, худойим, яқинда эрингизга ҳужум қилишаркан, — деди-фолбин, — натижада эрингиз ҳалок бўларкан.

— Мен-чи, мени қамашадими ёки қўйиб юборишадими?

* * *

— Эшитишимча қайнонанг жуда хавфли касал эмиш. Шу гап ростми?

— Ҳа, қисман рост. У анча пайтдан бери касал, аммо хавфли эмас. Қайнонам фақат соғ пайтлари жуда хавфли бўлади.

* * *

Буви неварасига танбеҳ бера бошлади.

— Акса ураётганингда қўлингнц оғзингга тут, ўғлим.

— Хавотир олманг, бувижон, — деди невараси, — менинг тишларим мустаҳкам. Акса урсам ҳам, йўталсам ҳам оғзимдан отилиб чиқиб кетмайди.

* * *

— Тунов куни зоомагазиндан битта тўтиқуш сотиб олдим.

— Хўш, у гапиришни билармикан?

— Буни ҳали аниқлаёлганимча йўқ, чунки ўшандан бери тўтиқуш иккаламиз хотинимнинг жаврашдан тўхташини куत्याмиз.

* * *

— Бу йил курортга дам олгани бормаймиз, — деди эр, — ахир қарзларимизни узиш тўғрисида ҳам ўйлашимиз керак-ку.

— Нималар деяпсан, жонгинам, — деди хотин эркаланиб, — нима, биз курортда қарзларимизни узиш тўғрисида ўйлай оламизми?

* * *

Тўйдан бир неча ой кейин ёш келин эрига шивирлаб деди:

— Жонгинам, биз яқинда учта бўламиз...

— Ура, қандай ажойиб, — қичқириб юборди эр хурсанд бўлиб.

— Ҳа, ажойиб, ойм бизникига кўчиб келяптилар.

* * *

Кино юлдузи машҳур ёзувчи аёл ёнига келиб ўтирди. Улар бир-бирини жуда ёмон кўрардилар. Кино юлдузи биринчи бўлиб сўз бошлади:

— Яқинда чиққан ҳикоянгиз жуда ажойиб экан. Аммо, марҳамат қилиб айтинг-чи, уни сизга ким ёзиб берди?

— Мақтаганингиз учун раҳмат, — деди ёзувчи аёл,
— аммо айтинг-чи, уни сизга ким ўқиб берди.

* * *

— Билмайсанми, анави итдек баджаҳл аёл ким?
— Анавими, у менинг хотиним.
— Вой, кечирасан дўстим, аҳмоқона гап айтибман-а.
— Йўқ, сен жуда тўғри айтдинг, фақат мен аҳмоқона иш қилганман.

* * *

Икки сайёҳ вагонда суҳбатлашиб қолишди.
— Бешта қизим бор, — деди улардан бири.
— Вой, бунча қизни қандай кийинтириб, қандай боқаялсиз?
— Биратўла ўнтасини боқишга тўғри келяпти.
— Нега ўнта деялсиз, ахир ҳозиргина ўзингиз бешта қизим бор дедингиз-ку.
— Эй оғайни, ахир уларнинг ҳаммаси турмушга чиқишган-да.

* * *

Ёшгина руҳоний худо яратган барча нарсалар гўзал эканлиги тўғрисида ваъз ўқирди. Ваъз тугагандан сўнг бир букри кампир келиб, ундан сўради:
— Болам, гапингизга қараганда мен ҳам чиройли эканман-да, тўғрими?
— Тўғри, холажон, — деди руҳоний айёрлик билан,
— сиз букрилар ичида энг гўзалисиз.

* * *

— Хотининг кўнгил майлингга қаршилик қилмайди-ми?
— Асло.
— Нимани яхши кўрасан ўзи?
— Уй супуриш, овқат қилиш, идиш-товоқ ювишни...

* * *

— Мен уйланадиган бўлсам, — деди бир йигит керилиб, — кўпгина қизлар бахтсиз бўлишади.
— Нечта қизга уйланмоқчисан ўзи?

* * *

— Қанақа фикрдасан, дўстим, жўм ~~жўм~~ киши бахтсиз бўладими?

— Албатта. Нега энди жума куни истисно бўлиши керак экан.

* * *

— Замонанинг зайлини қарангки, ўтакетган аҳмоқ йигитлар доимо гўзал қизларга уйланиб олишади.

— Гапларинг тўғри, дўстим. Қара, сенинг хотининг Зузи ҳам қанчалар гўзал, қанчалар доно..

* * *

Анна қўшиқ айтишни яхши кўрарди. Бир куни у мусиқа ўқитувчисининг ҳузурига бориб, ашула айтиб берди.

— Айтинг-чи, менинг овозимни ҳам бирон ерда ишлатса бўлармикин? — сўради у биронта опера театрини назарда тутиб.

— Ҳа, албатта, маълум вазиятларда ишлатса бўлади, — деди ўқитувчи.

— Хўш, қанақа вазиятлар экан? — сўради қиз ўсмоқчилаб.

— Мана, айтайлик, ёнғин чиққан ерга елиб кетаётган ўт ўчириш машинасининг сиренаси бузилиб қолган бўлса...

* * *

Эрна йигити билан боғдаги бир ўриндиқда гаплашиб ўтирарди.

— Ҳанс, кўричагим операция қилинган жойни кўринг келяптими? — сўради у бехосдан.

Ҳанснинг томоғига бир нарса тиқилгандек бўлиб, шолғомдек қизариб кетди, сўнгра атрофга назар соларкан, бир оз ўзини босиб олиб деди:

— Майли, атрофимизда одамлар йўқлигида кўрсата қол...

— Бунга одамларнинг нима дахли бор, ҳув анави дарахтлар ортидаги оқ бинони кўряпсанми, ўша ерда мени операция қилишган.

* * *

— Сиз Шекспирни билмайсизми? — сўрашди бир хонимдан.

— Нега энди мен уни билишим керак экан. Нима бало ёки у шу аёл билан яқиндан танишман деб мақтаниб юрибдими?

* * *

- Учар ликобчаларга ишонасизми?
- Ҳа, албатта, ишонаман.
- Ўзи бирон марта учар ликобчани кўрганмисиз?
- Хотинимдан ажрашганимдан бери ҳали кўрганим йўқ.

* * *

- Йўл бўлсин, қайси томонга отландингиз?
- Яқинда уйлангандим, асал ойини Берлинда ўтказмоқчиман.
- Ундай бўлса, нега келин кўринмаяптилар?
- У уйда қоляпти, чунки у Берлинда бир неча марта бўлган.

* * *

- Бир шваб хотинига деди:
- Жонгинам, юр, магазинларнинг витриналарини бир томоша қилиб келайлик.
 - Нималар деяпсан, ахир бугун якшанба, магазинлар ишламайди-ку!
 - Ҳудди шунинг учун ҳам таклиф қиялпман-да.

* * *

- Херманн жуда хасис киши эди. Бир куни почтага бориб сўради:
- Айтинг-чи, битта телеграмма жўнатиш учун қанча тўлашим керак?
 - Бу энди телеграммадаги сўзлар сонига боғлиқ, — деди почта ходими, — аммо табрик телеграммалари учун ҳақнинг ярми тўланади, холос.
 - Бўлмаса ёзинг, — деди Херманн, «Севгилим Хилда! Мен сени эртага ёнингга етиб боришим билан табриклайман!»

* * *

- Балдуин исмли йигит жаноб Пфефленинг ёнига келиб деди:
- Жаноб Пфефле, рухсат этсангиз, қизингизнинг қўлини сўрамоқчи эдим.
 - Йўқ, йўқ, бунақаси кетмайди, — деди жаноб Пфефле, — оладиган бўлсангиз уни тўлиқ олинг, бўлмаса бутунлай умидингизни узинг.

* * *

Карл Хайнц бир куни Бэрбелга деди:

— Жонгинам, сени бир умр қўлларимда кўтариб юраман.

— Нима бало, машинангни сотиб юбордингми? — сўради қиз руҳи тушиб.

* * *

Швабиялик деҳқоннинг оти унинг хотинини бир те-либ ўлдириб қўйди. Хотин дафн этилаётганда қишлоқ-нинг барча аҳолиси қатнашди. Руҳоний бундай қараса, бояги шваб у ёқдан бу ёққа югурар ва «йўқ, йўқ» деб бош чайқарди. Руҳоний уни чақириб сўради:

— Ҳой, қанақа одамсан ўзи? Хотининг дафн этил-япти, у ёқдан бу ёққа югурасан, бундоқ одамга ўхшаб йиғласанг-чи!

— Йиғлашга ҳам вақт йўқ, — деди у, — кўрмаяп-сизми, барча эркаклар отингни менга сотасан деб ҳол-жонимга қўйишмаяпти.

* * *

Арнолднинг қайнонаси вафот этди. Гўрковлар Ар-нолддан сўрашди:

— Хўш, қанақасига дафн этамиз, ёқамизми ёки кў-мамизми?

— Ҳар иккаласини ҳам қилаверинглар, — деди Ар-нолд, — мен кўнглимни тинчитиб кетишим керак.

* * *

Никоҳ кечаси тугаб, меҳмонлар тарқаб кетишди. Ёш келин-куёв уйда ёлғиз қолишди.

— Мени чиндан ҳам жон-жонингдан севасанми? — сўради куёв.

— Ҳа, жонгинам, — деди келин.

— Бир умр менга содиқ қоласанми?

— Гап-сўз бўлиши мумкин эмас.

— Олис сафарларга кетиб қолсам, кутасанми?

— Албатта, жоним.

— Менга ширин-ширин ўғил-қизлар туғиб берасанми?

— Шундай гап сотиб тураверсак, йўқ, жонгинам.

* * *

Миришкор деҳқон Лемпле турмага тушиб қолди. Бир куни хотини унга хат ёзди. «Қартошка экиладиган

вақт бўлди, аммо ерни ҳайдай олмаяпман. Нима қилишни билмай турибман».

Лемпле уйга жавоб ёзди:

«Картошка даласига қўлингни теккизма, ахир мен у ерга қурол ва пулларни кўмиб қўйганман».

Бир ҳафтадан кейин хотини уни кўргани келди:

— Полициячилар бориб, даламизнинг тит-питини чиқариб кавлаб ташлашди, аммо ҳеч нарса топишолмади.

— Э-ҳа, шунақами, ундай бўлса энди картошкани экавер, хотин!

* * *

Мезбон меҳмондан сўради:

— Қалай, хотиним айтаётган ашула сизга ёқаяптими?

— Кечирасиз, нима дедингиз?

— Хотинимнинг ашуласи сизга ёқаяптими деб сўраяпман.

— Эй, барибир эшитмадим. Қаранг, анави ўртага чиқиб олган кампиршо шунчалар бақиряптики, биронта сўзингизни англаб ололмапман.

* * *

— Ҳозирги кунда ёшларни кийимига қараб сираям фарқлаб бўлмай қолди-да. Анави йигитнинг туришига қаранг, ҳей йигит бўлмай кет!

— Оғзингизга қараб гапиринг, у йигит эмас, менинг қизим.

— Кечирасиз дўстим, сиз унинг отаси экансиз-да, билмабман.

— Қанақасига отаси бўлай, ахир, мен аёл кишиман, учинг онасиман.

* * *

Яқингинада турмушга чиққан аёл қозининг олдига шикоят қилиб келди.

— Қози бува, нима қилай, эрим ҳам, дадам ҳам ҳар куни мени калтаклашади.

Қози аёлнинг отасини ўз ҳузурига чақиртирди.

— Куёвингизнинг баттоллиги ҳаммага маълум, ҳар куни қизингизни калтаклар эмиш. Сиз-чи, сиз кап-катта киши бўла туриб нега уни калтаклайсиз?

— Нега энди урмайин, қози бува, ўша баттол куёв менинг қизимни калтаклагандан кейин мен қараб тури-

шим керакми? У менинг қизимни урса, мен унинг хотинини дўппослайман.

* * *

— Эшитдингизми, Родер хоним бор бисотини болалар уйига топширганмиш...

— Жуда яхши иш қилибди-да. Ҳа, айтгандай унинг бисотида нималари бор экан?

— Нимаси бўларди, никоҳсиз туғилган бешта боласи бор экан.

* * *

Манфред қайнонасини дафн этиб, уйига қайтаётганда томдан бир ғишт кўчиб, унинг бошига тушди. Ҳайрон бўлган Манфред бошини ушлаганча осмонга тикиларкан, деди:

— Бу дейман, кекса ажина кўмилганига ярим соат ҳам бўлмай осмонга чиқиб олибди-да.

* * *

Куёв ёш келинга кўпам эътибор бермас, муносабати совуқ, саҳармардонда ишга кетиб, ярим кечада қайтар ва дарҳол ухлаб қоларди. Бир куни у одатдагидан сал эртaroқ кириб келди.

— Жонгинам, қани, деразаларнинг пардаларини тушир, — деди у хотинига, — чироқни ҳам ўчир!

Аллақандай туйғулардан тўлқинланиб кетган келин югуриб-елиб эрининг амрини бажо келтирди. Қоронғуликда вужудига титроқ кириб, энтикиб кута бошлади. Йигит шляпасини бошдан олиб жовон устига иргитди. Шошилинич равишда костюмини ечиб кресло устига ташлади. Кўйлагининг чап енгини биллагича шимариб, деди:

— Қара, жонгинам, янги олган соатим қоронғуда қандай нур таратади, кўриб қўй!

* * *

Эр ҳаллослаб уйга кириб келди.

— Фрида, тезроқ кийиниб чиқ, уйимизга ўт тушди.

Шунда кийим жовонидан хирилдоқ овоз эшитилди:

— Мебелни кўчага чиқаринглар, мебелни...

ШИФОКОРЛАР ҲУЗУРИДА

— Нега жарроҳлар операциядан олдин резина қўлқоп кийиб олишади-а?

— Билмадим, эҳтимол бармоқ изларини қолдирмаслик учундир.

* * *

— Марҳамат, навбатдаги киши кирсин! — қичқирди дўхтир олдидаги мижозга дори ёзиб бераркан.

Суякларини шиқирлатиб бир скелет унинг ҳузурига кириб борди. Дўхтир унга ҳайрон тикиларкан, тўнғиллади:

— Бу дейман, азизим, менга мурожаат этишни анча кечиктириб юборибсиз, шекилли.

* * *

Дўхтир беморни кўздан кечира туриб деди:

— Негадир кўринишингиз менга ёқмаяпти. Нима, кўп ўтирасизми?

— Ҳа, бўлиб туради, — деди бемор, — ўғирлик қилганим учун сўнгги марта бир ярим йил ўтириб чиқдим.

* * *

Жарроҳ беморга деди:

— Жаноб, сиз кўп ташвиш тортманг. Сиздан олдин элликта кишини худди шундай кесганман.

— Шундайку-я, лекин одам барибир чўчиркан.

— Сираям қўрқманг, ҳеч бўлмаса, эллик биринчиси яхши чиқиши керак-ку, ахир.

* * *

Дўхтир беморга деди:

— Текшириш натижаларини хулоса қиладиган бўлсак, оёқларингизда сув тўпланибди, буйрагингизда тош бор. Томирларингиз деворлари торайган кўринади.

— Вой-бў, — деди бемор кулиб, — энди миямда қум топсангиз, бемалол қурилиш бошлаб юборсак бўларкан.

Жанов Мюллер ўрнингиздан
тураверингиз. Сизнинг
кўрагингиз эмас, менинг
соатим тўхтаб
қолган экан

* * *

Бемор шикоят қила бошлади:

— Дўхтир, нима қилишим керак, қўлларим шундай қалтирайдики..

— Бундан чиқди, жуда кўп ичсангиз керак-да? — сўради у ўсмоқчилаб.

— Кўп ичиб бўладими, жаноб дўхтир, ярим тўлдирсам, қўлим қалтирайверганидан барибир ярми тўкилиб кетади.

* * *

Бир киши ярим кечада руҳий касалликлар шифохонасининг дарвозасини тақиллата бошлади.

— Илтимос, очинглар, мен ақлдан оздим, даволашим керак...

Навбатчи кўзларини уқалаганча, дарвоза ёнига келди.

— Нималар деяпсиз? Ярим кечада ҳам ақлдан озадими одам, жинни-пинни бўлмаганмисиз?

* * *

Дўхтир касалхонанинг ўликлар сақланадиган жойига югуриб кирди.

— Жаноб Мюллер, ўрнингиздан тураверинг. Сизнинг юрагингиз эмас, менинг соатим тўхтаб қолган экан.

* * *

— Агар мен бошимни пастга, оёғимни осмонга қилиб турсам, қонимнинг ҳаммаси бошга келадими?

— Албатта, жаноб Майер, қон босимингиз ҳам ошиб кетади.

— Шунақа экан, нега мен тик турганимда қоним оёқларимга тўпланиб қолмайди?

— Чунки оёқларингизнинг ичи бўм-бўш эмас-да.

* * *

— Жаноб дўхтир, мен қаттиқ тумов бўлиб қолибман. Қанақа дори олишим керак?

— Битта дастрўмолча, — деди у қуруққина қилиб.

— Шу етарлими?

— Етмаса, иккита ола қолинг.

* * *

— Жаноби дўхтир, айтинг-чи, овқатдан олдин юз грамм ичиш соғлиққа зиёнми?

— Йўқ, албатта. Фақат кунига ўн-ийгирма марта лаб овқатланмасангиз бўлгани.

* * *

Бир хоним профессордан маслаҳат сўради:

— Эримнинг аҳволи мени жуда ташвишга солмоқда, нима қилишим керак?

— Хўш, унинг қаери оғриydi, нимадан шикоят қилади?

— Биласизми, профессор, соатлаб гапирсам ҳам ҳеч нарса эшитмайди.

— Бу касаллик эмас, хоним. Бу худонинг сизга инояти. Суюнинг.

* * *

— Кўричакни олдириб ташлаганимдан кейин беш кило озиб кетдим-а.

— Тавба, наҳотки кўричак беш кило бўлса-а?

* * *

Бир журналист америкалик дўхтирдан сўради:

— Айтинг-чи, одам кўричаксиз ҳам яшай оладими?

— Яшаши мумкин, — деди у, — аммо дўхтирлар яшай олмайдилар.

* * *

— Дўхтир, айтинг-чи, нима қилишим керак? Тун бўйи кўз юмолмаяпман. Эрталаб ишхонага келсам, ухлайман-қоламан.

— Шунақа денг? Бўлмаса, кечаси ишхонага келиб ухлай қолинг.

* * *

— Намунча бошингизни бунча дока билан боглаб олмасангиз, Рюбзам?

— Бошимни пашша чақиб олди, жаноб унтер-офицер.

— Ажабо, пашша чақса ҳам шунчалик боғлайдиларми?

— Қаёқда, шеригим ўша пашшани автомат қўндоғи билан уриб эди.

* * *

— Фикрингиз қандай? — сўрашди дўхтирдан. — Уртоғимиз сизнинг дори-дармонингиздан соғайиб кетармикин?

— Ҳа, албатта, — деди дўхтир, — фақат бу дорилар ёрдам қилса...

* * *

— Жуда хурсанд кўринасан, дўстим.

— Тиш дўхтирига бордим. Энди тишим зирқираб оғрияпти.

— Оғриси ҳам хурсанд бўладими одам?

— Йўқ, албатта, дўхтир таътилда экан.

* * *

— Бугундан бошлаб фақат овқатдан кейин бир донагина папирос чекинг! — деди дўхтир беморга.

Бир ҳафтадан кейин бемор дўхтирнинг ҳузурига келди.

— Мана энди кўринишингиз анча тузук, тўлишибсиз, рангингизга қон югуриб қолибди, — деди у.

— Ҳа, албатта, мен ҳар куни неча марталаб овқатланишга мажбур бўлаяпман-да.

* * *

Дўхтир жуда ҳаяжонланаётган беморни тинчлантириш учун маслаҳат берди:

— Сиз пулни ўйлаб жуда қийналаяпсиз шекилли, кўп ўйламанг. Икки ҳафта аввал мен бир беморни даволадим. У тикувчига тўлаши лозим бўлган қарзни ўйлаб, юрак касалига йўлиққан экан. Пулни умуман миянгиздан чиқариб ташланг, деб маслаҳат бергандим, ҳозир одек бўлиб кетди.

— У-ку тузалиб кетибди, аммо менинг касалим бедаво, — деди бемор, — чунки мен ўша кишига пул қарз берган тикувчиман.

* * *

— Ўзингизни ёмон ҳис қиляпсизми? — сўради врач бемордан, — қани менга тилингизни кўрсатинг-чи!

— Бу бефойда, — деди бемор, — ҳеч қанақа тил менинг ҳолимни сизга тушунтириб беролмайди.

* * *

Хуберт врач қабулига борди. У текшириб кўргач деди:

— Қасалингиз кундан-кунга зўрайиб боряпти. Бугундан бошлаб мен сизга пиво ичишни ман қиламан.

Хуберт шляпасини кияр экан, деди:

— Яхшиси мен эртага кела қолай, бугун кайфиятин-
гиз ёмонроқ кўринади.

* * *

— Бунақа йўталар экансиз, пивони ҳам, ароқни ҳам,
винони ҳам ичишни бас қилишингиз керак, — деди врач
беморга.

— Мен унда нима қилишим керак, фақат йўталиб
юрáverайми?

* * *

— Бундан аввал ҳам касал бўлганмисиз?

— Ҳа, бундан икки йил аввал ўзингизда даволанган-
ман.

— Шунақа денг, ўпкангиз менга жуда таниш кўри-
нувди-я...

* * *

— Оббо, тишингизда катта ёриқ, катта ёриқ, катта
ёриқ бор экан.

— Жаноб доктор, нега сиз менга бу сўзни уч марта
такрорлаб айтдингиз?

— Кечирасиз, мен уни фақат бир марта айтдим, қол-
ган икки мартаси тишингиздаги ковақдан келган акс-
садо бўлса керак.

* * *

— Жаноб доктор, мен ҳеч нарсани ёдда тутолмай-
ман, хотирам заифлашиб боряпти.

— Ҳуш, бунга исботлаш учун биронта мисол келти-
ринг-чи.

— Мисол дейсизми нимани исботлаш учун?

* * *

Ота ўғлининг қум еб ўтирганини кўриб, қўлидан
етақлаб, уйга киргизди ва бир пиёла сув ичирди, сўнг
дўхтирга қўнғироқ қилди.

— Илтимос, тез етиб келинг, ёрдамингизга муҳтож-
миз.

— Нима бўлди?

— Ўғлим қум еб ўтирган экан, бир пиёла сув ичириб
юбордим.

— Яхши, ҳозир бораман.

— Сиз келгунингизгача биз нима қилайлик?

— Нима ҳам қилардингиз, цемент бермай турсангиз
бўлгани...

* * *

— Салом, жаноб доктор. Мен сиздан ошқозон касаллигини даволаш ҳақида маслаҳат сўрамоқчи эдим.

— Кечирасиз, жаноб граф. Мен философия докториман.

— Философия? — ажабланди граф. — Бу қанақа касаллик бўлди тагин.

* * *

— Хўш, жаноб Шульце, айтганларимни бажаряпсизми? Кунига уч маҳал доридан ва коньякдан бир хўп-ламдан ичиб турибсизми?

— Албатта, доктор. Коньяк ичишда уч ҳафта илгарилаб кетдим, аммо дори ичишда уч ҳафтагина орқаданман, холос.

* * *

Гашекка ҳам ҳарбий хизмат навбати етиб келди. У бир қанча йигитлар билан комиссия олдида турар ва ҳарбий врачнинг савол-жавобларига қулоқ тутар эди.

— Хўш, қаерингиз оғрийди? — сўради врач биринчи йигитдан.

— Юрагим оғрийди.

— Менинг ҳам юрагим оғрийди. Ҳаммамизники оғрийди. Яроқли!

— Хўш, сиз-чи? — сўради у иккинчи йигитдан.

— Менинг ревматизмим бор.

— Менда ҳам бор. Бу касаллик ҳаммада бор. Хизматга яроқлисиз!

— Хўш, сенинг қаеринг оғрийди? — сўради врач Гашекдан.

— Мен... мен.. эси пастроқман, — жавоб берди Гашек.

— Оҳ, ўғлим. Мен ҳам худди шундай... А..а.. аблаҳ... Яроқлисан: Ҳали шошмай тур, кўрсатиб қўяман сенга:..

* * *

Врачлар базмида бир ҳамшира қиз лоторея сотиб юарди.

— Агар менга, сизни даволайман, деб ваъда берсангиз, — деди бир йигит унга яқинлашиб, — ҳозир ҳамма билетларингизни сотиб оламан.

— Бўпти, розиман, — деди қиз, — фақат эслатиб қўй, мен туғруқхонада ишлайман.

СУД, ПРОКУРАТУРА, ПОЛИЦИЯ ВА УҒРИЛАР ҲАҚИДА

— «Қандай қилиб миллионер бўлиш мумкин?» деган китоб борми? — сўради харидор китоб дўконида.

— Бор. Аммо мен сизга яна бир китоб сотиб олишингизни тавсия қиламан.

— Номи нима экан?

— «Жиноят кодекси»да, оғайни.

* * *

— Эшитаяпсанми, ҳовлимизга ўғри тушганга ўхшайди. Ана, кимдир юрибди.

— Тушса тушгандир. Мен нима қилай, ухлагани қўясанми ўзинг?

— Нега ундай дейсан, ўрнингдан тур-да ҳовлига тушиб, итимизни уйғотиб қўй.

* * *

Жабрланувчи: Гражданин судья, бу киши мени «эшак» деб ҳақорат қилди.

Судья: Балки у бу гапни жаҳл устида айтгандир?

Жабрланувчи: Йўқ, йўқ. У аввал менга узоқ диққат билан тикилиб турди.

* * *

— Айбдор, сиз ўзингизни оқлаш учун жана нималарни қўшимча қила оласиз?

— Сизлардан илтимос, оқловчимнинг ёшлигини инobatга олсангизлар.

* * *

— Кеча менга бир қароқчи ҳужум қилди, аммо мен ҳеч қаерга арз қилиб бормадим.

— Нега ундай қилдингиз?

— У менинг барча чўнтаklarимни ағдариб кўриб, ҳеч нарса тополмагандан кейин раҳми келиб, қўлимга бир сўм тутқазиб кетди.

* * *

— Олдин бирон марта судланганмисиз?

— Йўқ, судланмаганман, аммо бундан беш йил аввал чўмилиш ман этилган жойда чўмилганим учун 200 марка жарима тўлашга ҳукм чиқаришган.

— Хўш, ундан кейин-чи?

— Кечирасиз жаноб, мен ўшандан бери чўмилганим йўқ.

* * *

— Мана, илтимосингизни ҳам ўринлатдик, — деди адвокат судланувчининг ёнига келиб, — сизни уч ой қамоқ жазосига ҳукм қилишди.

— Раҳмат сизга, яхшилигингизни бир умр эсдан чиқармайман. Сизга ҳам жуда қийин бўлгандир?

— Қийини ҳам гапми? Роса терга тушиб кетдим. Судья билан терговчи оёқ тираб олишганди, зўрға кўндирдим. Ахир, улар сизни бутунлай бўшатиб юборишмоқчи эди.

* * *

— Кеча кўчада сизга йўлтўсарлар ҳужум қилишди-ми?

— Ҳа, соатимни ҳам, ҳамёнимни ҳам олиб қўйишди.

— Шикоятингизда ёзилишича, сизда доимо ўқланган қурол бўларкан.

— Ҳа, бор эди, яхшиям бахтимга уни топишолмади, аблаҳлар.

* * *

— Яқинда пул тўла ҳамён топиб олдим.

— Уни полицияга олиб бормадингизми?

— Йўқ, чунки ярим кеча эди ва ҳамма маҳкамалар ёпилиб қолган эди.

— Эртаси куни-чи?

— Эрталабгача ҳамён бўшаб қолибди, нимасини элтаман.

* * *

Ярим кеча эди. Мен сайр қилиб юрардим. Ногаҳон қоронғуликдан кимнингдир овозини эшитдим:

— Портфелни ташла бу ёққа!

— Портфелим йўқ-ку, — дедим босиқлик билан.

— Ундай бўлса пулни чиқар!

— Авф этасиз, бир тийин ҳам пулим йўқ.

— У ҳолда соат билан узукни еч!

— Кўряпсиз-ку, — дедим мен, — буларнинг биронтаси ҳам йўқ менда. Мен ахир камбағал бир ёзувчиман, холос.

— Сени қара-ю, — деди қароқчи. — Бир латифа айтиб бер, бўлмаса.

* * *

АҚШ почталаридан бирида хат анча вақт қолиб кетди, чунки унинг конвертига «Шаҳарнинг энг аҳмоқ адвокатига», деб ёзилган эди. Ниҳоят бир куни хат олинди. Хатни олган адвокат очиб кўрса ичида 100 доллар пул ва бир қоғозча бор экан. Қоғозга шундай деб ёзилган эди: «Қаранг-а, сиз мен ўйлаганчалик аҳмоқ эмас экансиз!»

* * *

— Тўхтанг, жаноб! Сиз менга ҳозир ўн доллар берсангиз, олижаноб бир кишининг ҳаётини сақлаб қолган бўлардингиз.

— Мени кечиринг-у, аммо кўринишдан сиз унчалар ҳам олижаноб бўлмасангиз керак.

— Бу тўғри, аммо ҳозир гап сиз ҳақингизда кетяпти.

* * *

Судья даъвогардан сўради:

— Жаноб Димфел, айбланувчи сизни туя деб атабди. Шу тўғрими?

— Тўғри, — деди даъвогар.

— Тўғри бўлса, шикоят ёзиб нега бошни қотирасиз, ахир?

* * *

— Уйингизга кириб, ҳамма нарса ағдар-тўнтар бўлиб ётганини кўрган экансиз, нега тезда бизга хабар бермадингиз? — сўради полициячи уйини ўғри уриб кетган хонимдан.

— Аввалига хабар бермоқчи бўлдим, аммо кейин...

— Хўш, кейин нима бўлди?

— Кейин эрим ишдан қайтиб, биронта тоза кийим ахтарган бўлса керак деб ўйлабман.

* * *

Суд мажлисида судья сўради:

— Айбдор, айтинг-чи, сиз банкка ҳозиргина мен тас-
вирлаб бергандек бостириб кирдингизми?

— Йўқ, жаноб судья, — деди айбдор, — аммо сизнинг
усулингиз ҳам чакки эмас экан.

* * *

Ғизиллаб елиб бораётган енгил машина полициячи
буйруғига биноан тўхтади. Полициячи ҳайдовчига ўш-
қира бошлади:

— Нима бало, жинни бўлганмисиз? Шаҳар кўчала-
рида тўқсонда кетяпсиз.

— Вой, кечирасиз мени, — деди рулда ўтирган хоним
бошидан шляпасини олар экан, — ҳамма бало манави
шляпада. У мени шунчалар кекса кўрсатаркан-да.

* * *

Улрих полиция маҳкамасига келиб деди:

— Тезроқ мени қаманглар, тезроқ!

— Нима бўлди ўзи, тушунтириб берсангиз-чи?!

— Хотинимнинг бошига ўтлуқ билан тушурдим.

— Вой худойим, нима, у ўлдими?

— Улиш қаёқда, пичоқ кўтариб ортимдан югуриб
келяпти. Тезроқ қамасангиз-чи.

* * *

— Бу ерда балиқ овлаш ман этилган. Энди ўн мар-
ка жарима тўлайсиз! — қичқирди полициячи бир балиқ-
чига.

— Нега энди жарима тўларканман? Мен балиқ ов-
лаётганим йўқ.

— Бўлмасам нима қилиб ўтирибсиз бу ерда?

— Мен... мен чувалчангларимга сузишни ўргатаяп-
ман.

Полициячи балиқчининг қўлидан қармоқни тортиб
олиб, чувалчангни кўздан кечирди, сўнгра деди:

— Йўқ азизим, ҳийлангиз ўтмайди, сиз барибир жа-
рима тўлайсиз!

— Нега энди жарима тўларканман, сабабини билсам
бўладими?

— Сабаби шундаки, дўстим, сиз чувалчангларга чў-
милиш кийимини кийдирмабсиз.

САВДОДАГИ САВДОЛАР

Бир киши хотинига совға олмоқчи бўлиб, магазинга кирди.

— Айтинг-чи, мана бу кофта замонавийми? — сўради у сотувчидан.

— Албатта, бу энг янги мода, — деди у.

— Хотиним сал нозиктаъброқ, қуёшда бу кофтанинг ранги ўчиб кетмасмикан?

— Ҳеч ҳамда, икки йилдан бери қуёш тушиб турадиган витринада осилиб турибди-ку, мана қаранг, янги...

* * *

Ресторан директорининг уйида телефон жиринглади.

— Эшитаман, — деди директор хуноби ошиб.

— Жаноб, айтинг-чи, ресторани қачон очасизлар?

— Қанақа шилқим хўрандасиз, дам олгани ҳам қўймайсиз.

Ресторан соат тўққиз яримда очилади, аммо мен сизни тўққизда ҳам ичкарига киргизиб юбораман, қутулдимми?

— Нега жаҳлингиз чиқади, жаноб? Мен ичкарига кирмоқчи эмасман, ўзим ичкаридаман. Чиқиб кетишнинг иложини тополмаяпман.

* * *

Бир киши зоомагазинга кириб, сотувчига деди:

— Мен мана бу қизил тўтиқушни сотиб олмоқчи эдим, у қанча туради?

— Ун беш марка. Айтинг-чи, азизим, сиз француз эмасмисиз?

— Французман, аммо бунинг сизга нима дахли бор?

— Унда сиз манави оқ тўтиқушни ҳам сотиб олишингиз керак. Чунки қизил тўтиқуш фақат немисча гапиради, оқи эса, унинг сўзларини французчага таржима қилади.

Бўни мен кечагина сизлардан
сотиб олгандим. Қаранг,
оёқлари чиқиб кетди

Хоним, мабода бўнинг ўстига
бирон киши ўтиргани йўқми?

* * *

Бир харидор магазинга кириб эллик марка турадиган ботинка сотиб олди, аммо чўнтагида бор-йўғи ўттиз марка бор экан.

— Ботинкани олиб кетиб, пулнинг қолганини эртага келтирсам бўладими? — сўради у сотувчидан.

— Майли, марҳамат, — деди сотувчи ва ботинкани бериб юборди.

Бир неча сониядан сўнг магазин мудири сотувчини ўз ҳузурига чақирди:

— Харидор эртага пулнинг қолганини келтириб беради, деб ўйлайсизми?

— Эртага эмас, бир неча соатдан кейин ногоуриб келади, — деди сотувчи бамайлихотир, — чунки мен унга иккита чап ботинкани бериб юбордим.

ТЎТИҚУШ

«Ҳайвонот олами» магазинига бир аёл ҳаллослаб кириб келди.

— Инсоф деган нарса борми сизларда? Кеча менга сотган тўтиқушларингиз одамни куракда турмайдиган сўзлар билан ҳақорат қиляпти.

— Тағин ҳақорат қилиши рост, аммо яхши хислатлари ҳам йўқ эмас, — тинчлантирди сотувчи, — у ахир на тамаки чекади, на ароқ ичади.

ЕРЛИҚ

— Уятсизлар! Мен мана бу шимни сотиб олаётганда, соф жун газламадан тикилган деб таърифлаган эдингизлар. Уйга бориб қарасам, ичида «соф пахтадан» деб ёзилган ёрлиқ турибди. Буни қандай тушунса бўлади?

— Кечирасиз, жаноб харидор, — деди сотувчилардан бири, бу шим чиндан ҳам соф жун матодан тикилган, аммо биз фақат куяларни алдаш учунгина шунақа ёрлиқ тикиб қўйганмиз.

* * *

— Ҳой, бола, нега ёлгон гапирасан? — деди бир киши газета сотаётган болага, — улкан фалокат, қурбон бўлганлар сони саксонтага етди дегандинг. Газетада фалокату қурбонлар ҳақида ҳеч нарса ёзилмабди-ку.

Бола унга эътибор ҳам бермай газетасини сотишда давом этди.

— Кеб қолинг, янги газеталар, қурбон бўлганлар сони саксон биттага етди.

* * *

Карл магазинда сотувчи қизга ўшқира бошлади:

— Гапларингиз рост бўлса, сиз ҳали умрингизда бирон марта етмиш сўмлик қоғоз пулни кўрмаган экансиз. Шундай экан, пулим қалбаки эканлигини қаердан биласиз?

* * *

Бир хоним пойабзал дўконига кириб, пошнаси спорт туфлиси олиш ниятида эканини айтди. Сотувчи қиз унга туфли бериб, иккинчи харидорга хизмат кўрсата бошлади. Шу орада спорт туфлисини олган аёл хурсандлигидан қичқириб юборди:

— Қандай ажойиб туфли экан-а, оёғимни ҳам қисаётгани йўқ, пошнаси ҳам баланд эмаскан.

— Кечирасиз, хоним, — деди сотувчи қиз унга яқин келиб, — сиз туфли эмас, унинг қутисини кийиб кўра-япсиз-ку.

* * *

— Менга беш юз дона куя дори беринг, — илтимос қилди харидор сотувчидан.

— Ахир тунов куни хотинингиз икки юз дона куя дори олиб кетганди-ку, — ажабланибди сотувчи.

— Гапингиз тўғри, аммо кеча кечқурун уларнинг барчасини куяларга қарши улоқтирдик. Бахтга қарши биронтасини ҳам теккизолмадик.

* * *

— Бу туфли қаттиқ чармдан тикилган. Бирон ҳафта давомида оёғингизни қисиши мумкин.

— Ҳечқиси йўқ, мен уни бир ҳафтадан кейин кияман.

* * *

Бир хоним пойабзал дўконига кириб барча туфлиларни кўздан кечирди, сўнгра тимсоҳ терисидан тикилган бир туфлини танларкан, сўради:

— Кечирасиз, бу туфлини ёгин-сочин кунлари ҳам кийсам бўлаверадими? Сув ўтиб кетмайдими?

— Нималар деяпсиз, хоним, — эътироз билдирди сотувчи, — тимсоҳ териси сув ўтказмайди. Сув ўтказганда барча тимсоҳлар чўкиб ўлган бўлардилар.

УМР ҚУШАНДАСИ ВА МЕЪЁРНИ БИЛИШ ҲАҚИДА

Жаноб Рюмфани аччиғланиб, бош ошпазни чақирди.
— Қани, айтинг-чи, шўрвамда сузиб юрган мана бу пашшага нима дейсиз?

— Нима ҳам дердим, жаноб. Пашша барибир менинг гапимга тушунмайди.

* * *

Бир киши ҳар куни ресторанга келар ва икки қадаҳ коньяк ичар эди.

Официант сўради:

— Жаноб, нега сиз ҳамиша икки қадаҳ коньяк буюрасиз?

— Бир рюмкасини ўзим учун, иккинчисини эса касалхонада ётган синглим учун ичаман.

Бир неча ҳафтадан кейин у киши фақат бир рюмка коньяк ичадиган бўлиб қолди.

— Нима бўлди сизга? Ёки бечора синглингиз қазо қилдими? — сўради официант.

— Нафасингизни иссиқроқ қилинг, — аччиқланиб деди у. — Синглим туппа-тузук. Фақат мен ичишни ташладим.

* * *

Хўранда официантга деди:

— Келтирган бифштексингиз пиёз аралаштирилган этик пошнасига ўхшайди.

— Қизиқ, — деди официант, — бу дейман, еб кўрмаган нарсангиз қолмаганга ўхшайди.

* * *

Икки ўртоқ ярим тунгача ресторанда қолиб кетишди. Кўчага чиқишганда улардан бири сўради:

— Оғайни, жуда кеч қолдик, уйга борганингда хотинингга нима дейсан?

— Нима ҳам дердим, ҳар сафаргидек «салом» дейман. Суҳбатнинг қолганини хотиним давом эттиради.

* * *

— Официант, ҳисоб-китоб қилиб қўяйлик.

— Хўш, қанақа овқатлар едингиз?

— Мен фақат шўрва ичдим.

— Қисқичбақалик шўрвами ёки тошбақа шўрвами?

— Очиғини айтсам, билмайман, аммо ундан совуннинг таъми келиб турганди.

— Демак, қисқичбақали шўрва экан, чунки тошбақа шўрвадан бугун керосиннинг ҳиди келиб турибди.

* * *

Карл ғирт маст ҳолида йўл чеккасидаги кўлмакда ағанаб ётарди. Уни кўриб қолган бир полициячи ёрдам бермоқчи бўлиб, қўлидан тортган эди, Карл рад этди.

— Қўйворинг, мен ўзим суза оламан. Аввал аёллар ва болаларни қутқаринг!

* * *

— Ароқ ичаётганингизда пиёлага пашша тушиб қолса нима қиласиз? — сўрашди швабдан.

— Уни ушлаб олиб, қорнидан сиқаман, — жавоб берди у.

— Қизиқ, сиз уни шу йўл билан ўлдирмоқчимисиз? Ахир оддийгина қилиб бир чертсангиз ўлади-ку.

— Нега ўлдирар эканман, аввал у ютиб юборган ароқни қорнидан чиқаришим керакми?

* * *

Швабиялик икки киши ресторанда вино ичиб ўтиришарди. Тўсатдан улардан бири шундай деди:

— Бас, энди ичмайман. Ҳозирданоқ нарсалар кўзимга иккитадан кўриняпти.

Иккинчиси чўнтагидан битта ўн маркалик пул чиқариб, унга узатаркан, деди:

— Дўстим, эсингдами, менга йигирма марка пул қарз бергандинг. Мана, пулларингни олиб қўй.

* * *

Шеел ғирт маст ҳолда зўрға уйига етиб келди, аммо ҳар қанча уринмасин калитни қулфга сололмади. Шу найт ёнидан ўтиб бораётган киши унга раҳми келиб, деди:

— Оғайни калитни беринг, мен очишиб юбора қолай.

— Қўйинг, овора бўлманг, ўзим очиб оламан. Илоҳи бўлса сиз уйни ушлаб туринг, қимирламаса бўлгани.

АРАЛАШИГА

Бургомистр ўз канцеляриясида керилиб ўтирар эди. Бир киши келиб сўради:

— Жаноб, айтинг-чи, соат неча бўлди?

Бургомистр у билан ҳазиллашмоқчи бўлди ва унга қараб деди:

— Ҳозир эшаклар сув ичишга кетадиган вақт бўлди.

— Ундай бўлса кечирасиз, мен сизни йўлдан қолдирибман.

* * *

— Тўғриси айтсам, почта ишлари бизда яхши йўлга қўйилмаган.

— Нега энди бундай хулосага келдингиз?

— Чунки бундан бир ҳафта аввал хат ёзган эдим. Бугун қарасам, ўша хат ҳали ҳам чўнтагимда ётибди.

* * *

Водопроводчи:

— Бу қанақа тартибсизлик? Уйни бутунлай сув босиб кетибди-ку! Нега мени эртaroқ чақирмадинглар?

Уй эгаси:

— Ахир бугун эрталаб уй-жой бошқармаси ишламайди-ку.

Водопроводчи:

— Қўл қовуштириб ўтиравердим, денг?

Уй эгаси:

— Нега энди қўл қовуштириб ўтирар эканман, болаларни сузишга ўргатдим.

* * *

Вагнер осмонга қараб ётганича бор овози-ла ашула айтарди. Бир дақиқа у жим бўлиб қолди, сўнгра ерга қараб ётиб олди ва ашуласини давом эттирди. Ҳеч нарсага тушунмаган ўртоғи сўради:

— Вагнер, сен нима қиляпсан ўзи?

— Кўрмаяпсанми, мен пластинка ўйнапман. Нариги томонининг ашуласи тамом бўлган эди, энди бу томонимни қўйдим.

* * *

Якшанба куни Рихард билан Пьер овга чиқишди. Рихард бир қуёнга ўқ узган эди, қуён турган жойидан қимирламади.

— Яна бир марта от. — деб қичқирди Пьер. — У сенинг отганингни эшитмади.

* * *

Бошлиққа бир кишини мақтай бошладилар.

— Паулни ишга қўрқмасдан олаверинг. У жуда яхши йигит. Эс-ҳуши жойида. Биринчи класс ҳайдовчи...

— Ҳали машина ҳайдашни яхши билмас экан, афсус, — деди бошлиқ. — Ҳеч бўлмаса, учинчи класс бўлганида эди.::

* * *

— Жин урсин, мана уч соатдан бери кутяпман, аммо поезднинг дараги йўқ.

— Кўп ҳаяжонланманг, оғайни, ахир билетингиз 24 соатгача яроқли-ку.

* * *

Альберт дўстига деди:

— Дўстим эртага кечки овқатни биргалашиб емай-мизми!

— Майли, бажонидил, — деди дўсти хурсанд бўлиб.

— У ҳолда эртага кеч соат саккизда сеникида учрашамиз, — деди Альберт.

* * *

Бир олим сув ости кабелининг иши тўғрисида маъруза қилди. Сўзини тугатгач, сўради:

— Қани, кимда қандай саволлар бор?

— Ҳаммаси яхши, — деди бир аёл ўрнидан туриб, — фақат бир нарсага тушунолмай турибман. Европадан Америкага телеграммалар қандай қилиб, қуруқ ҳолда етказилади?

* * *

Бўрон пайтида бир аёл кема бортидан денгизга қулаб тушди. Унинг кетидан бир эркак ҳам сувга йиқилди ва аёлни қутқариб чиқди. Кечқурун қаҳрамон шарафига зиёфат уюштирилди.

— Қандай қилиб қутқарганингизни сўзлаб беринг, — илтимос қилишди йиғилганлар.

— Қандай қутқарганимни ўзим ҳам билмайман, — деди у киши, — аммо мени сувга ким итариб юборганини билганимда роса дўнпослаган бўлардим.

* * *

Поезд келаётганини кўрган йўловчилар станция бошлиғининг қўлларини қисиб, раҳмат айта бошлашди.

— Раҳмат, мана энди чинакамига ишга киришибсизлар. Неча ойлардан бери биринчи марта поездимиз ўз вақтида келяпти.

— Сизларни хафа қилмоқчи эмасдим, — деди станция бошлиғи, — аммо айтишга мажбурман, бу кеча кечқурун келиши керак бўлган поезд.

* * *

Икки қуён учрашиб қолишди. Улардан бири оқсоқланиб юарди:

— Нима бўлди, оғайни? Бу ҳодиса овда юз бердимиз?

— Ҳмм.

— Овчимиз?

— Ҳа.

— Нима, у сени отдимиз?

— Йўқ, у оёғимни босиб олди.

* * *

— Сиз учинчи марта янгитдан билет сотиб оляпсиз. Буни қандай тушуниш мумкин? — сўради кассир аёл бир театр ишқибозига.

— Нима қилай, ахир, эшик ёнида турган киши боришим билан билетларни йиртиб беряпти-ку.

* * *

Икки овчи суҳбатлашиб қолишди.

— Сиз тўнғиз овига бораётганингизда патронларга қанақа порох жойлайсиз?

— Кўп тутун чиқарадиганидан.

— Нима, у кучлими?

— Йўқ, тутун тарқалиб кетгунча мен биронта дарахта чиқиб олишга улгураман.

* * *

— Менимча, одамларда энг етарли нарса ақл бўлса керак.

— Нега бундай хулосага келдингиз?

— Чунки шунча ёшга кириб, ақли етишмаслигидан шикоят қилган одамни учратганим йўқ.

* * *

Кўчада икки киши баҳслашиб қолишди.

— Қарагин-а, ой учбурчак шаклида-ку, — деди биринчиси.

— Кўзинг ўтмаслашиб қолибди, — деди иккинчиси.

— Ой учбурчак эмас, олти бурчак шаклида.

Улар кўчадан ўтиб бораётган учинчи кишидан ажрим қилиб беришни сўрашди.

— Қайси ойни айтаяпсизлар? — сўради у. — Унг томондагисиними, чап томондагисиними?

* * *

— Бизнинг қишлоғимизда, — деди бир деҳқон ўз меҳмонига, — одамларни хўроз уйғотади.

— Жуда яхши, — деди меҳмон, — у ҳолда хўрозни саккиз яримга қўйинг.

* * *

— Оғайни, автобусда чекиш ман этилган.

— Наҳотки, ахир бу автобус узоққа юради-ку.

— Тўғри, бу автобусда чекиш мумкин, аммо йўловчилардан рухсат сўраш керак.

— Ҳали мендан бошқа ҳеч ким йўқ-ку.

— Қизиқ экансиз, у ҳолда йўловчилар чиқисини кутинг-да.

* * *

— Қандай қилиб сиз иккала қулоғингизни ҳам куйдириб олдингиз?

— Мен дазмол босаётган эдим. Бирдан телефон жиринглаб қолди. Шошганимдан трубка деб дазмолни қулоғимга тутибман.

— Унда иккинчи қулоғингизни-чи қандай куйдириб олдингиз?

— Мен телефонда «тез ёрдам»ни чақирим керак эди-ку, ахир.

* * *

— Сигирингиз кунига неча литр сут беради?

— Ун литр, — жавоб берди деҳқон.

— Хўш, ўнинг қанчасини сотасиз?

— Ун беш литрини.

* * *

Бир фил кўлда чўмилаётган эди. Шу пайт икки пашша учиб келди.

— Манави териси қалин аҳмоқни бир тепиб сувга чўктириб юбормайми?

— Жуда яхши бўларди-ю, аммо кўл унчалик чуқурмас-да.

* * *

— Бугун машинани яхши ҳайдаяпман-а? — деди машина ҳайдашни ўрганаётган қиз ўқитувчисига.

— Нега бундай деб ўйлаяпсиз?

— Ахир сиз бугун бор-йўғи уч марта оқариб кетдингиз-да.

* * *

Бир меҳмонхонанинг «Шикоят ва таклифлар» дафтарида шундай деб ёзилган эди: «Биз бу ерда хотиним билан бирга дам олдик. Кунларимиз яхши ўтди».

Буни ўқиб кўрган меҳмон шундай деб ёзди: «Мен бу ерда хотинимсиз, ёлғиз ўзим дам олдим. Кунларим сизникидан ўн карра яхшироқ ўтди».

* * *

Инге қўшнисининг эшигидаги кўнғироқни жиринглатди.

— Кечирасизлар, бугун бизга радиоларингизни бериб туролмайсизми?

— Марҳамат, марҳамат, — деди қўшни жилмайиб, — нима, биронта меҳмон келиб қолдимиз ёки кимнингдир туғилган куними?

— Йўқ, фақат ишдан чарчаб келдим, тинчроқ ухламоқчиман.

* * *

Саҳрода бир сайёҳ сув кийимларини кийиб, қўлида ғаввослар сканфандрини кўтариб олган бир кишига дуч келишди.

— Денгизга ҳали узоқми? — сўради у ҳаллослаб.

— Ҳа, тўрт юз километрча бор, — деди сайёҳ.

— Шунақами? — деди у. — Одамлар ҳам қизиқ-да. Қирғоқ деганини бунча катта қилиб қуришмаса...

* * *

— Яхши, жуда яхши, — деди директор янги коти-
басига, — сиз бор-йўғи учта хато қилибсиз. Энди мар-
ҳамат қилиб иккинчи сўзни ёзинг.

* * *

Кайзер армиясининг полковниги отда сайр қилмоқчи
эди.

У бир сакраб отга тескари миниб олди. Буни кўрган
адъютанти деди:

— Жаноб полковник, сиз отга тескари миниб олиб-
сиз-ку!

— Овозингизни ўчиринг, лейтенант. Биринчидан,
менга ўргатманг, иккинчидан от ҳали бу томонга ўги-
рилиши мумкин, учинчидан, менинг қаёққа бормоқчи-
лигимни сиз қаердан биласиз!

* * *

— Сиз менга кўрсатган соат ҳақиқатан ҳам сув ўт-
казмайдиган қилиб ясалганми?

— Албатта. Бир марта ичига сув кирса бўлди, ҳеч
қачон чиқмайди.

* * *

Икки овчи суҳбатлашиб қолишди:

— Биласанми, дўстим, бугун иккита тустовуқни кўриб
қолсам бўладими?

— Оббо, сен-эй, хўш, қалай, уриб туширдингми?

— Қаерда дейсан, чўнтагимда бир тийин ҳам пулим
йўқ экан.

* * *

— Қачон столга ўтириб энди иш бошлай десам, дои-
мо нимадир етишмай туради.

— Нима етишмаяпти сенга, жоним?

— Нима бўларди, анави отинг қурғур, шишанинг
оғзини очадиган бор-ку...

* * *

Парижга иккинчи марта келган америкалик Эйфель
минораси қаршисида тўхтади.

— Айтинг-чи, бу минора ҳали ҳам ўтган йили турган
жойида турибдими? — сўради у йўловчидан.

— Ҳа, албатта, нима у бирон ёққа силжиши керак-миди? — деди ажабланиб йўловчи.

— Шунақа денг, демак ҳали ҳам бу ердан нефть топишолмабди-да.

* * *

Ҳамтовоғи Мариуснинг юзига тарсаки тортиб юборди.

— Ҳой, нима қиляпсан? — қичқирди Мариус, — Мени чиндан урдингми. ёки ҳазиллашяпсанми?

— Чиндан урдим, — деди ҳамтовоғи.

— Ундай бўлса, майли, — деди Мариус, — чунки бунақа ҳазилларни мен умуман ёқтирмайман.

* * *

Машҳур артист вокзалнинг кутиш залида ўтирар эди. Бир киши унинг ёнида тўхтаб, узоқ вақт тикилиб қолди, сўнгра тортинибгина сўради:

— Сиз машҳур артистимиз фалончининг акаси ёки укаси эмасмисиз?

— Кечирасиз, сиз айтаётган ўша артистнинг ўзиман, — деди жилмайиб у.

— Э-ҳа, шунинг учун ҳам шунчалар ўхшар экансиз-да.

* * *

Кадрлар бўлимида.

— Кечирасиз, биз сизни ишга ололмаймиз. Бизда қиладиган иш йўқ.

— Жаноб бошлиқ, менга ҳам худди шундай иш керак-да ўзи.

* * *

Самолёт ҳавога кўтарилди. Ногаҳон самолётни бошқариб бораётган учувчи қаҳ-қаҳ уриб кула бошлади.

— Нега куляпсиз, нима гап ўзи? — сўрашди йўловчилар.

— Жиннихонамизнинг врачлари қандай аҳволга тушиб қолганлигини сизлар тасаввур ҳам қилолмайсизлар, — деди у ўзини кулгудан тўхтата олмай, — ҳозир укол қилиш бошланади. Мени излашади, мен эса, мана, қочдим.

* * *

— Нега дўстингдан бунчалар хафасан?

— Хафа бўлмай бўладими, ахир. Мажлисда мен тўғримда очикдан-очиқ, қайта тарбиялаш керак, тарбияласак жуда ажойиб одам бўлади, деди-ку.

— Бўлди, кўп хафа бўлаверма, барибир унга ҳеч ким ишонгани йўқ.

* * *

Бир киши ижарага қўйилган уй эгаси билан суҳбатлашаётган эди. Уй бекаси қаршисида ўз обрўйини оширмоқчи бўлиб деди:

— Биласизми, мен шаҳар марказида ижарага турардим. Кетаётганимни билганида уй бекаси чунонам йиғладики...

— Бизда бу ҳол юз бермайди, — деди янги уй бекаси унинг сўзини бўлиб, — чунки бизда ижара ҳақи ҳар ой бошида ундириб олинади.

* * *

— Сен агар бировдан пул қарз олмоқчи бўлсанг, уни албатта, пессимистлардан олгин.

— Нега энди улардан олишим керак?

— Чунки улар қарз беришса, келажакда уни сендан қайтариб олишга умид қилишмайди.

БУ ҲАҚДА ЭШИТДИМ

Икки киши итларини мақтай бошлади:

— Биласизми, оғайни, кучукчам киоскадан менга газета келтириб беради, — деди биринчиси.

— Ҳа, биладан, — деди иккинчиси, — кеча Рекс лақабли кучукчам менга бу тўғрида гапириб берган эди.

ТУШДА

Бир киши дўстига мақтана бошлади:

— Биласизми, дўстим, кечаси тушимда велосипедга миниб, Помир тоғига чиқиб кетибман.

— Мен эса тушимда соҳибжамол хонимлар билан сайр қилиб юрганмишман.

— Икки хоним билан бир ўзингми? Оббо, ахир мени чақирсанг бўлмасмиди.

— Мен сени чақириб бордим, — деди дўсти, — аммо хотининг у велосипедга миниб Помир тоғига чиқиб кетди, деди-да.

* * *

— Жаноб профессор, нега шундай ёмғир ёғаётган пайтда қўлингиздаги зонти очмаяпсиз?

— Ие, шунақами, мен бўлсам зонти уйда қолдирибманми деб ўйловдим.

* * *

— Қандай қилиб бу ёшга кирганингизни тушунтириб беролмайсизми? — сўради журналист бир юз йигирмага кирган қариядан.

— Сизга нима дейишимни ҳам билмай қолдим, — деди ўйлаиб чол, — ҳар ҳолда шунча ёшга кирганининг сабаби ҳалигача ўлмаганим бўлса керак.

* * *

Бир шахматчи рақибига уч марта ютқазиб, уйига хафа бўлиб қайтди.

— Хўш, бугун қандай ўйнадинг? — сўради хотини кулимсираб.

— Ўйинимиз росмана жангга ўхшаб кетди, — деди у сир бой бермай. — Биринчи марта мен ютолмадим, иккинчи марта рақибим ютқазмади, учинчи марта мен унга дуранг таклиф қилган эдим, у рози бўлмади.

ТАРҚИ ОДАТ

Бир ўқитувчи балиқ овига чиқди. Ҳар сафар қармоқ ташлаганида майда балиқ илиниб чиқаверди. Уйга кетиш олдидан барча балиқларни сувга отар экан, ўшқирди:

— Агар эртага ота-оналаринг билан келмасанглар, ҳеч қайсиларинг кўринмаларинг.

* * *

— Сенга нима бўлди? Ҳаяжонланаётганга ўхшайсан?!

— Ҳозиргина бир профессор радиодан гапирди. Унинг айтишича, юксак истеъдод эгаси бўлиш ҳам бир касалик эмиш.

— Ўзингни бос, дўстим. Сен соппа-соғсан.

* * *

Отчопардан сўнг бир томошабин отлиққа яқинлашиб деди:

— Афсус, афсус, сизга бай тикиб мен ютқазиб қўйдим. Нима, озгина тезроқ чополмасмидингиз?

— Мен-ку чопардим-а, аммо қоида бўйича отдан тушиш мумкин эмас-да.

* * *

— Салом, Вилли. Қандай ажойиб учрашув! Бир-биримизни кўрмаганимизга ҳам роса йигирма йил бўлибди.

— Салом, салом. Ҳа, йиллар кўз очиб юмгунча ўтиб кетибди.

— Эсингдами дўетим, бундан йигирма йил аввал менга беш сўм қарз берган эдинг.

— Ҳа, эсимда. Нима, сен уни менга қайтариб бермоқчимисан?

— Йўқ, йўқ, мен ҳисобни яхлитлаштириб қўймоқчиман, яна беш сўм қарз бергин, роппа-роса ўн сўм бўлади.

* * *

— Яхши ухлаб турдингизми? — сўради меҳмонхона эгаси.

— Раҳмат, мен-ку яхши ухладим-а, — деди миждоз, — аммо бечора бургаларингиз тун бўйи кўз юмишолмади.

* * *

Саёҳатчи бир кишидан сўради:

— Шаҳрингизда оламга машҳур олимлардан бирон-таси туғилганми?

— Йўқ, бу ерда фақат чақалоқлар туғилади.

* * *

— Ёдингиздами, — деди Коппел хола электрчи йигитга, — сиз менга эшигимиз қўнғироғини тузатиб беришга ваъда бергандингиз, келмадингиз?

— Кечиринг, холажон, — деди йигит. — Мен уч марта келдим. Ҳар сафар қўнғироқ қилганимда ҳеч ким чиқмади.

* * *

— Бу нима деган гап! — қичқирди бошлиқ ўзининг ўринбосарига. — Котибингиз деразаларни ланг очиб, иш пайтида бамайлихотир хуррак отяпти.

— Эҳтимол, — деди ўринбосар тутила-тутила, — унга очик ҳавода ухлашни... тавсия қилишибди.

* * *

Муаллиф танқидчидан сўради:

— Балки драмамнинг бирор жойини ўзгартириш керакдир?

— Сиз бош қаҳрамонни отиб эмас, осиб ўлдиришингиз керак.

— Нега?

— Негаки, милтиқнинг қарсиллаши томошабинларни уйғотиб юборади.

* * *

Театрда битта ҳам томошабин йўқ эди.

— Демак, пьесангиз томошабинларга ёқмабди, — деди директор асар муаллифига.

— Қизиқмисиз, битта ҳам томошабин келмаганидан кейин пьесанинг ёққан-ёқмаганини кимдан билдингиз.

* * *

Немис драматурги Макс Халбе ва Франк Ведекинд кўп йиллардан бери дўст эдилар, аммо аҳён-аҳёнда бир-бирларининг устларидан кулишни қўймасдилар. Бир куни Макс Халбе драмасининг премьераси бўлиб ўтди.

— Қалай, драма ёқдими? — сўради Халбе эртасига.

— Кечаси ухломмай чиқдим, — деди Ведекинд жилмайиб.

— Шунақа денг, менимча драмамда кишини бунчалар ҳаяжонга соладиган жойлари йўқ эди, шекилли.

— Гапингиз рост, дўстим, — деди Ведекинд, — кечаси ухламаганимнинг сабаби, мен премьерера пайтида тўйиб ухлаб олгандим.

* * *

Дўсти Жон Мильтондан сўраб қолди:

— Катта қизингизни сизни нуқул қоралаб юрадиган танқидчига турмушга берибсиз, шу ростми?

— Рост, — деди Мильтон. — Ахир ўша танқидчидан бир амаллаб ўч олишим керакми?

* * *

Еш шоир ўз шеърларини Теодор Фонтанега жўнатар экан, шундай деб ёзди: —

— Жаноб Фонтане, мен ўз шеъримда нуқта ва вергулларни атайлаб ишлатмадим, чунки улар бутунлай ортиқча. Агар сиз уларни қўйишни лозим топсангиз, марҳамат, хоҳлаган жойга қўйишингиз мумкин.

— Ёш дўстим, илтимос, келгуси сафар редакцияга фақат нуқта ва вергулларни жўнатсангиз! Шеърларни эса, ўзимиз бир амаллармиз.

* * *

— Алло, редакциями? Мен сизларнинг газетангизга бир эълон берган эдим. Йўқолиб қолган итимни топган кишига юз доллар бераман, деб. Биронта янгилик борми?

— Кечирасиз жаноб, мен бор-йўғи бир қоровулман, сизга бир нарса дея олмайман. Барча хизматчилар итингизни излагани кетишган.

* * *

Машҳур физик Нильс Бор ҳали Геттингенда ўқиб юрган пайтида бир маърузага яхши тайёрланмай борди. Унинг маърузаси таъсирсиз бўлди. Аммо Бор ўзини йўқотиб қўймай, сўзининг охирида деди:

— Бу ерда мен шунчалар арзимас маъруза тингладимки, меникини илтимос, улардан олинган ўч деб билинглар.

* * *

Бошлиқлардан бири янги очилган кўрғазмани томоша қилгани келди.

— Ташкилотчиларнинг кўзи қаерда экан? Шунақа ярамас асарларни бу ерга осишадими?

— Эҳтимол, — деди ҳамроҳи тутилиб, — бу ерга шу асарларни яратган рассомни осиб қўйиша олмаганликлари учун шундай қилишгандир.

* * *

— Нойманнинг янги ҳикояси тўғрисида қандай фикрдасиз? — сўради вазир.

— Ажойиб ҳикоя, — деди танқидчи.

Вазир бош чайқаб қўйди.

— Демокчиманки, ҳар ҳолда яхши.

У яна бош чайқаб қўйди.

— Ҳар ҳолда яхши деганим, жаноб вазир бу бировларга жуда қўл келади, деганим.

Вазир яна бош чайқаб қўйди.

— Вазирлардан кўра бу ҳикоя сўлларга фойдалироқ.

Вазир яна бош чайқаб қўйди.

— Жаноб вазир бу ҳикоя умуман жуда бўлмагур нарса.

Вазир бошини яна бир марта чайқаб олди ва деди:

— Тикувчиларга ҳам ҳайронсан киши, кўйлакнинг ёқасини ҳам шундай тикадими? Қаранг, бўйнимни қизартириб юборди.

ЯНГИ ЖОЙЛАРИ

Машҳур венгр композитори Франц Листдан бир композиция тўғрисида фикрини сўрашди.

— Бу асарда кўпгина янги ва кўпгина яхши жойлар бор экан, — деди у, — аммо биласизми....

— Хўш-хўш, давом этаверинг.

— Биласизми, ўша янги жойлари яхши эмас, яхши жойлари янги эмас.

ГУЛ ЖЎНАТИШ

Сомерсет Моем 88 ёшида оғир касалликка чалиниб, узоқ вақт ётиб қолди. Дўхтирлар унинг ёнига киришни ҳам тақиқлаб қўйдилар. Шунда унинг ихлосманди бўлмиш бир аёл телефон қилиб, сўради:

— Жаноб Моем, ҳеч бўлмаса сизга апельсин ва гул жўнатишимга рухсат беришар.

— Апельсинни қанча хоҳласангиз жўнатаверинг, — деди кулимсираб ёзувчи, — аммо гул жўнатишга ҳали эртарақми дейман.

* * *

Машҳур немис физиги Вильгельм Конрад Рентген бир куни қизиқ хат олди. Хат муаллифи шундай деб ёзган эди:

— Жаноб Рентген, илтимос менга рентген нуридан бир қутига солиб юборсангиз. Кўкрак қафасимда ўқ қолганга ўхшайди, шуни текшириб кўрмоқчиман.

Рентген унга шундай жавоб ёзди:

— Аксига олиб нурларим тугаб қолган эди. Икки кун ичида яна ишлаб чиқараман. Вақтни бой бермай десангиз, зудлик билан менга кўкрак қафасингизни жўнатиш.

* * *

Замонавий рассомлар кўрғазмасида томошабинлар жуда кўп эди. Улардан кексароғи расмни ҳар тарафла-

Ма кўздан кечиргач, ёнида турган иккинчи томошабиндан сўради:

— Кечирасиз, айтолмайсизми, мана бу расмда нима тасвирланган?

— Рассом бу асарини «2000 йил сигирлари ўтлоқда» деб атабди.

— Мен бу ерда ҳеч қанақа ўт-пўтни кўрмаяпман-ку?

— Утларни сигирлар еб қўйишган-да.

Қария расмни яна бир бор кўздан кечиргач, деди:

— Хайронман, мен негадир сигирларни ҳам кўрма-япман?

— Қанақа тушунмаган бандасиз ўзи, — деди ҳамроҳи жаҳли чиқиб. — Ут-ўлани еб битирилган тап-тақир ерда сигирлар нима қилади?

* * *

Имтиҳон пайтида ўқитувчи студентдан сўради:

— Замонавий комедия тўғрисида нима биласиз?

Студент бир нафас ўйлаб турди, ҳеч нарса эсига келмагач, аламдан йиғлаб юборди.

— Яшанг, баҳонгиз беш, — деди ўқитувчи. — Қўри-ниб турибди, сиз бу масалани жуда тугал ўрганиб чиқибсиз.

* * *

— Кўргазмада фақат сизнинг асарларингизни томоша қилиш мумкин экан, — деди бир соҳибжамол аёл рассомга.

— Бир оз ошириб юбордингиз, — деди рассом уялин-қираб.

— Йўқ, азизим, сиз мени тўғри тушунинг. Бошқа расмлар ёнида одамлар тўпланиб кетгани сабабли, уларни кўролмадик.

* * *

Шаляпин ўз касбдошлари тўғрисида, гарчи улар истеъдодсиз бўлсалар ҳам, ёмон сўз айтмас эди. Бир куни ундан бир ашулачи ҳақида ўз фикрини сўрашди.

— У киши катта истеъдод эгаси, — деди Шаляпин.

— Масалан, ўзи ашула айтади, ўзи тинглайди.

* * *

— Анчадан бери шеър ёзасанми?

— Биринчи шеъримни бундан 15 йил аввал ёзганман.

— Э-ҳе. Ҳозир нима устида ишляяпсан?

— Иккинчисини ёзяман.

* * *

Ёзувчи Мориц Сапир бир адабиётчи билан баҳслашиб қолди.

— Сиз фақат пул учун ёзасиз, жаноб Сапир, — деб заҳарханда қилди у. — Мен эса шуҳрат учун...

— Қаранг-а, — деди Сапир, — қандай ажойиб ўх-шашлик. Икковимиз ҳам ўзимизда йўқ нарса учун ёзарканмиз.

* * *

Таниқли артист Эмиль Дефринт бир вақт Рихард III ролини ижро этарди. Спектаклнинг қирол жангга чорлаётган пайти:

— От беринглар, от! Бир от учун бир қирол бойлиги... — деди.

Тўсатдан юқориги ярусдан овоз эшитилди:

— Битта эшак етар балки?

— Албатта, тушинг пастга, — қичқирди Дефринт ҳозиржавоблик билан.

* * *

Трамвайга катта бир қоп орқалаган киши чиқди ва кондукторга уч тийин узатди.

— Юкингиз-чи? Юкка ҳам тўлайсиз, — деди кондуктор.

У киши шошиб қоннинг оғзини еча бошлади.

— Эмиль, чиқавер. Барибир тўлайдиган бўлдик.

* * *

— Дадаси, саҳнадаги анави ашулачи нега бешиктер-ватардек тебранади, а?

— Нега десанг қимирлаб турган нишонга бирон нарса отиб теккизиш мушкул.

* * *

— Бугун автобус ҳайдовчиси менга шундай ўқрайиб қарадики, бамисоли билетим йўқдай...

— Хўш, кейин нима бўлди?

— Нима бўларди, мен ҳам бамисоли билетим бордек шартта юзимни тескари ўгириб олдим.

* * *

— Балиқ овлайдиган тўрни қандай тўқиш мумкин-а?
— деб сўради саёҳатчи денгизчидан.

— Бу жуда осон, — тушунтирди денгизчи, — аввал кўпгина тешикларни йиғасиз, сўнгра уларни бир-бирига боғлаб чиқасиз, вассалом.

* * *

Саёҳатчи меҳмонхонага келиб, эшик ёнида турган кишидан сўради:

— Дўстим, билмайсизми, бу меҳмонхонада мириқиб ухласа бўладими?

— Бўлганда қандоқ! Мана ропа-рўса бир соатдан бери эшикни тепяпман, биронта киши уйғониб эшикни очса-чи.

* * *

Бир хоним автосервисга келиб, ремонтдан чиққан машинасини олиб кетмоқчи бўлди.

— Мен моторнинг шамчаларини ҳам алмаштирдим, улар бутунлай тугаб бўлаёзган экан, — деди уста ва аёлдан қўшимча пул талаб қилди.

— Йўқ, йўқ, бунақа бўлиши мумкин эмас, — деди аёл бош чайқаб, — ахир мен фақат кундуз кунлари машинада юрганман, шамчалари қанақасига ишдан чиқади?

* * *

Бир киши дўстига деди:

— Қанча уринсам ҳам чекишни ҳеч ташлаёлмаяпман.

— Резина сақичга ружу қилиб кўр-чи! — маслаҳат берди дўсти.

— Уриниб кўрдим, бўлмаяпти, сақич ўлгур ҳеч ёнмас экан.

* * *

Директор янги ходимга йўл-йўриқ бера бошлади.

— Еддан чиқарманг, бизнинг корхонамизда иш пайтида чекиш, гаплашиб ўтириш ва кроссворд ечиш ман қилинади.

— Вой-ву, у ҳолда хизматчилар кун бўйи нима билан машғул бўлишади?

* * *

Паул меҳмонхона эгасидан сўради:

— Икки-уч кун меҳмонхонангизда турмоқчи эдим. Биронта бўш хона топиладими?

— Топилади, — деди хўжайин, — жуда ажойиб бир хона бор, деразасидан денгиз яққол кўриниб туради. Кунига йигирма марка тўлайсиз.

— Йигирма марка? — сўради Паул чайналиб, — хўш, агар мен деразадан қарамасликка ваъда берсам-чи?

* * *

Сочлари тўкила бошласа, берлинлик киши нима қилади?

— У соч ўстирадиган ҳар хил дорилар, соч мойлари сотиб олади.

— Худди шу вазиятда швабиялик нима қилган бўларди?

— Нима ҳам қиларди, биринчи навбатда чайқов бозорига бориб, тароғини сотиб юборган бўларди.

* * *

Стюардесса қиз учини олдиан барча йўловчиларга резина сақич улашиб чиқди.

— Бунини нима учун тарқатяпсиз? — сўради йўловчилардан бири.

— Ҳаво босими ўзгарганда қулоқларингиз битиб қолмаслиги учун, — жавоб берди қиз.

Самолёт эсон-омон кўзланган манзилга қўнгандан кейин бояги йўловчи стюардесса қизнинг ёнига келди.

— Қизим, бояги сақичингни энди қулоғимдан қандай чиқараман?

* * *

— Боққа чиқиб, гулларни бир суғориб келай.

— Қизиқ, ташқарида ёмғир шариллатиб қуйиб ётибди-ку, гулларга сув қуйиб, нима қиласан?

— Ҳечқиси йўқ, эгнимга сув ўтказмайдиган бирон нарса ёпиниб оламан.

* * *

Профессор ўзининг янги котибасига деди:

— Хаёлингиз қаерда, хоним, сиз ахир «фалсафа» сўзини В билан бошлабсиз-ку.

— Кечирасиз, жаноб профессор, айб менда эмас. Езув машинкасида П ҳарфи йўқ экан.

* * *

— Инсофингиз борми, холажон, ойига ўн саккиз марка тўлайман, аммо менга бўшатиб берган хонангизни бурга босиб ётибди.

— Уйлаб гапиряпсизми, чироғим, берадиганингиз ойига бор-йўғи ўн саккиз марка бўлгандан кейин, нима, хонангизни тўтиқушга тўлдириб қўйишимни хоҳлайсизми?

* * *

— Кечирасиз, айтолмайсизми, соатингиз неча бўлди?

— Соат ҳозир етти минут кам...

— Хўш, неччига етти минут кам?

— Унисини айтолмайман, чунки соатни кўрсатадиган мили синиб қолибди.

* * *

— Моцартни биласизми?

— Албатта биламан, ўтган душанба куни ресторанда бирга овқатландик.

— Мана энди қип-қизил ёлғончилигингиз фош бўлди.

— Нега энди ёлғончи бўларканман?

— Ахир бундай уйлаб кўрмайсизми, душанба кунлари барча ресторанлар ёпиқ бўлади-ку.

* * *

— Кўп ўтириб қолиб, сизларни анча қийнаб қўйдумми дейман, — деди меҳмон хайрлашаётиб.

— Йўқ, нималар деяпсиз, бу пайтда биз барибир уйғониб ишга отланаётган бўлардик.

* * *

Бир киши сартарошга деди:

— Жаноб, бошимда тўрт-беш дона сочим борми, йўқми—тепакалман. Сиз хизматингизга бир марка сўраяпсиз, шу ҳам инсофданми?

— Кечирасиз, сиздан сочингизни олганим учун эмас, уларни ахтариб топганим учун ҳақ оляпман.

* * *

Икки оқ айиқ саҳро бўйлаб кетаётган эдилар. Шунда улардан бири деди:

— Дўстим, бу ерлар жуда сирпанчиқ бўлса керак-а?

— Нега бундай деб ўйлаяпсан?

— Кўрмаялсанми, тоғдай қилиб қум сепиб қўйишиб-ли-ку.

* * *

— Қамашга етарлича далил-исботлар бўлмагани учун, — деди судья, — сизни озод этамиз. Уйлашимча, энди қайта кўришмасмиз.

— Нега энди? Нима, сиз пенсияга чиқиб кетяпсизми?

* * *

— Бу ердан вокзалга қандай борсам бўлади? — сўради саёҳатчи.

— Машинангиз борми?

— Йўқ.

— У ҳолда пиёда борасиз.

* * *

— Биз ишлаб чиқарадиган маҳсулот меҳмонхоналар учун сув билан ҳаводек зарур, — деб мақтанди фабрика директори.

— Хўш, қанақа маҳсулот ишлаб чиқарасизлар? — сўрашди ундан.

— Биз «Бўш жой йўқ!» деб ёзилган тахтачалар ишлаб чиқарамиз.

* * *

— Сиз бу квартирада мана салкам олти ойдан бери яшадингиз. Нега энди бирданига кўчиш тараддудига тушиб қолдингиз?

— Чунки мен кунни кеча квартирада ванна йўқлигини пайқаб қолдим-да.

* * *

Эр дўстига мақтаниб деди:

— Хотиним чинакамига фаришта.

— Бахтли экансиз, — деди ҳамсуҳбати, — меники бўлса ҳали тирик...

* * *

Бошлиқ иш жойида ухлаб ўтирган ходимни елкаларидан силкита-силкита уйғотди ва қичқирди:

— Бу нима деган гап? Ҳой, одамзод, биласизми сиз кимсиз?

— Биладан, — деди ходим эснаб, — мен ҳозиргина уйғотилган ходимман.

* * *

Икки балиқчи суҳбатлашиб қолишди.

— Яқинда мен мана шу кичкина қармоқча билан уч килолик лаққа балиқ тутдим, — деб мақтанди улардан бири.

Иккинчиси ҳам ундан қолишмади.

— Мен ҳам шунақа қармоқча билан яқинда битта балиқ тутгандим, — деди у, — буни қарангки, унинг сурати уч кило чиқди-я.

* * *

— Кўрсатувларингиз бошланиши биланоқ хотиним худди михлангандек телевизор ёнидан кетолмай қолади, — деди бир киши телекўрсатувлар муҳарририга.

— Жуда ошириб юбордингиз-ку. Наҳотки бизнинг кўрсатувлар одамларга шунчалик ёқса.

— Йўқ, жаноб, сиз тушунмадингиз. Хотиним болалардан биронтаси кўрмасин деб телевизорга қорёвуллик қилади.

* * *

Машҳур ҳайкалтарошдан сўрадилар:

— Айтинг-чи, марматошдан одамнинг ҳайкалини яшаш осонми, қийинми?

— Бунинг қийин жойи йўқ, — деди у, — аввал мартартошни ишхонага олиб кирасиз, сўнгра унинг одам гавдасига ўхшамаган жойларини йўниб ташлайсиз, васалом.

* * *

Профессор талабадан сўради:

— Ун тўққизинчи аср романлари билан ҳозирги замонавий романлар орасида қандай фарқ бор?

— О, жуда катта, — деди талаба, — қадимги романларда асар қахрамони севгилисини юзинчи бетда ўпарди, ҳозиргиларида эса иккинчи бетдаёқ...

* * *

Бир шотландиялик балиқ овидан кела туриб мақтанди:

— Ҳали ҳеч қачон қармоғимга бунчалар катта ўлжа илинмаган.

— Шу ҳам ўлжами, — деб кулишди шериклари, — ахир у эски бир ботинка-ку.

— Шундайку-я, аммо бу қирқ олтинчи размерлида.

* * *

Филлар тўдаси қуюқ ўрмон оралаб кезиб юрар, улардан бири эса тинимсиз равишда гингилларди. Бу гингиллаш йўлбошчи филнинг ҳам жонига тегди шекилли, хартуми билан бояги филни туртди:

— Ҳой, қанақа филсан ўзи? Гингиллайвериб жонга тегиб кетдинг-ку.

— Мен... мен.. пашшадан ясалган филман-да.

* * *

— Банк ўғриси билан футбол юлдузи орасида қандай фарқ бор?

— Банк ўғриси «пулни чўзинг, бўлмаса ҳужумга ўтаман» деб қичқиради. Футбол юлдузи бўлса «пулни чўзинг, акс ҳолда ҳужумга ўтмайман» деб бақиради.

* * *

— Минг марка пул билан полиция орасида қандай фарқ бор?

— Ҳеч қанақа фарқ йўқ, чунки керак бўлиб қолганда на унисини, на бунисини топасан.

* * *

— Официант, — қичқирди хўранда, — келтирган гўштингиз тунукадай қаттиқ экан-ку.

Официант унинг ёнига келиб, ликобчага назар ташлади ва деди:

— Қандай яхши, қаранг, сиз уни бир томонга қийшайтира олибсиз. Сиздан олдинги бешта хўранда уни қайира олмаганди.

* * *

Бир йўловчи ҳайрон бўлиб стюардессадан сўради:

— Пастдаги одамлар чумолидек кўринишаяпти. Қанча баландликда учиб боряпмиз ўзи?

— Биз ҳали кўтарилганимиз йўқ. Кўраётганларингиз чиндан чумоли бўлса керак.

* * *

Бир киши опера театри кассасига келди.

— Битта билет буюргандим.

— «Севиля сартарошигами?»

— Йўқ, йўқ, ўзимга.

* * *

- Сиз доира чалишни ўрганяпсизми?
- Ҳа, мана бир йилдан бери...
- Хўш, бирор ютуққа эришдингизми?
- Эришганда қандоқ, барча қўшнилари кўчиб кетишди. Бутун бошли кўп қаватли уйда фақат бизнинг оила қолди.

* * *

Холлебуш меҳмонхонадан жой олиши билан хизматчи келиб ундан сўради:

— Кечирасиз, жаноб, сиз бизга меҳмон бўлиб келдингизми?

— Меҳмон бўлсам, яхши бўларди-я, аммо мен куңига ўттиз марка ҳақ тўлайман.

* * *

Меҳмонхона эгаси бир шотландияликдан сўради:

— Хўш, сизга қанақа хона керак?

— Менга хона эмас, хўжайин, узун коридор керак.

— Вой, нима, коридорда ухламоқчимисиз?

— Ухлаш қаерда, юриб чиқаман. Мен ойпарастман.

* * *

Икки илон учрашиб қолишди.

— Мен чиндан ҳам заҳарлиманми-а? — деб сўради улардан бири.

— Хабарим йўқ, аммо нега сўраяпсан?

— Чунки ҳозиргина тилимни тишлаб олдим-да.

* * *

— Об-ҳаво бюросининг маълумотларига ишонса бўладими?

— Маълумот билан ҳақиқат орасидаги бир ҳафтага-ча бўлган фарқни ҳисобга олмасақ, албатта ишонса бўлади.

* * *

Енгил машина катта йўлдан ўқдек учиб борарди.

— Қалай, қўрқмаяпсанми? Унча тез ҳайдамаяпманми? — сўради ҳайдовчи йигит ёнидаги нозаниндан.

— Қўрқаётганим йўқ, фақат сен бир оз пастлаб учаяпсан шекилли.

* * *

Бир киши кўчанинг чеккасида турар, ҳарчанд уринса ҳам кўчанинг нариги томонига ўтолмасди, чунки машиналар бирининг кетидан бири гизиллаб келиб турарди. Ниҳоят у кўчанинг нариги томонидаги бир кишини кўриб қолиб, бўкирди:

— Ҳов, оғайни, сиз нариги тарафга қандай ўтиб олдингиз?

— Утганим йўқ, — қичқирди у киши ҳам, — мен бу тарафда туғилганман.

* * *

Икки ўртоқ учрашиб қолишди.

— Кеча ғаройиб ва даҳшатли бир воқеани бошдан кечирдим, — деди улардан бири.

Хўш, қанақа даҳшатли воқеа экан у?

— Қутилмаганда йиртқич ҳайвонлар орасига тушиб қолдим. Бундай қарасам олдимда шер турибди. Чап томонимда йўлбарс, ўнг томонимда эса тимсоҳ...

— Орқада-чи, орқа тарафда нима турган эди?

— Хайриятки, орқада ҳайвонот боғининг дарвозаси бор экан.

* * *

Циркда шер ўргатувчи саҳна ўртасига чиқиб деди:

— Кимда-ким юрак ютиб, шер қафасига кирса, юз марка мукофот олади.

— Мен кирман, — қичқирди Ҳайно ўрнидан туриб, — фақат бир шартим бор, аввал шерларни қафасдан чиқариб юборинг.

МУНДАРИЖА

Бзувчилар ва шонрлар	7
Оила, аёллар ва яна аёллар	3
Шифокорлар ҳузурида	23
Суд, прокуратура, полиция ва ўғрилар ҳақида	30
Савдодаги савдолар	34
Умр кушандаси ва меъёрни билиш ҳақида	38
Аралашига	40

Адабий-бадиий нашр

ОЛМОН ХАНДАЛАРИ

Тошкент «Маънавият» 2000

Муҳаррир *М. Мансуров*
Бадиий муҳаррир *С. Абдам*
Техн.муҳаррир *Т. Золотилова*
Мусахҳиҳ *Ш. Илҳомбекова*

Теринга берилди 09.10.00. Босишга рухсат этилди 21.11.00. Бичими 84×108 1/32. Литературная гарнитураси. Юқори босма усулида босилди. Шартли б.т. 3,36, Шартли кр-отт. 3,37. Нашр т. 2,53. 5000 нусха. Буюрт-ма № 200. Нархи шартнома асосида.

«Маънавият» нашриёти. Тошкент, Буюк Турон, 41-уй. Шартнома 30-00.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасининг Тошкент китоб-журнал фабрикасида чоп этилди. Тошкент, Юнусовод даҳаси, Муродия кў-часи, 1-уй. 2000.